

ท้าวโก๋ โท่ตุ มหาราชา

ก้าวไปกับบุญ

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๐๐๓ เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๑

กรุ่นปลอดเกล้า

/ สติย์ แก้วล้วนล้วน /

หากกรุ่นนัยยังมีเกล้า
เป็นเรืองเศร้าของชาวพุทธสุดจ้าวุ่น
ด้วยทำบาปเหลวแหลกหวังแลกบุญ
ย่อมขาดทนย่อยยับน้ำอภัย

เพราะเกล้าคือต้นทางสร้างพินาศ
ประเทศข้าต้ออนเปลี่ยคนเสียหาย
อุปติเหตุซ้ำซากเกิดมากมาย
แต่คนขายยังรวยสนทุกหนทาง

การทะเลาะเบาะแว้งทุกแห่งหน
ความเป็นคนเลื่อมลดถดถอยห่าง
เสียทรัพย์สิ้นสิ้นค่าปัญญาจาง
ล้วนเกล้าสร้างให้เห็นไม่เว้นวัน

ที่ผ่านมาค่านิยมเรลุ่มเหลว
สังคมจึงดิ่งเหวเกินขวางกัน
หากไม่ลดเล็กล้างล้างทางต้น
อาจถึงขั้นบรลัยเพราะใครทำ

มาร่วมมือร่วมใจทำให้ถูก
เป็นทางลูกหลานได้ไต่เต้าน้ำ
ทำบุญเพื่อได้บุญคอยหนุนนำ
กุศลกรรมใสสะอาดปราศเกล้ายา

สังคมพุทธจะไปรอดต้องปลอดเกล้า
ด้วยพวกเราขึ้นต้านอย่างหาญกล้า
ทุกงานบุญเด่นชัดด้วยศรัทธา
ปลอดสร้างจึงคุ้มทนได้บุญจริง ๆ

ก้าวไปกับบุญ

คณะสงฆ์ก้าวหน้า มหาจุฬาฯ ก้าวไกล สังคมไทยพัฒนา

วารสารราย ๓ เดือน ของคณะสงฆ์ภาค ๙

และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๐๐๓ เดือน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๑ : ฉบับทอดกฐินสามัคคี ๒๕๕๑

ISBN : 978-974-364-631-7

คณะกรรมการบริหารวารสารก้าวไปกับบุญ

ที่ปรึกษา

พระธรรมปริยัติโมลี	ดร.พระธรรมวิสุทธิอาจารย์
พระธรรมสิทธินายก	พระเทพเมธี
พระเทพวงศาจารย์	ดร.พระเทพกิตติรังษี
พระเทพสารคามมุนี	พระราชวิสุทธิโมลี
พระราชปรีชามุนี	พระราชธรรมโสภณ
พระราชปริยัติโสภณ	พระพุทธิสารมุนี
พระราชปรีชัตยาทร	พระญาณนายก
พระราชธรรมเมธี	พระราชศีลโสภิต
พระครูกิตติสารโกวิท	พระครูประโชติโพธิคุณ
รศ.อุดม บัวศรี	ผศ.ชอบ ตีสวนโคก
ผศ.ดร.บุรินทร์ ภูสกุล	นายเปลื้อง พลโยธา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูปลัดนายกวรวัดมน

กองบรรณาธิการ

พระครูวรกิจสุนทร	พระครูปริยัติพัฒนกิจ
พระครูเอกุตตรสถาดิคุณ	พระครูสุวรรณธรรณกิจ
พระครูปลัดสำนวน โอภาโส	พระมหาประทีป สญญโม
พระมหาประกาศ อากาศโร	พระมหาวิระชัย วชิโร
รศ.จิรภัทร แก้วกู่	พระครูปริยัติธรรมวงศ์
นายจิระ ศรีเสนา	นายบุญหนา จิมาโนง
นายสุนทร เสนาสุข	นายวิทยา ทองดี

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ดร.อุดร จันทวัน

ฝ่ายธุรการและสมาชิก

นายนิเทศ สนั่นนารี	นายสาคร ศรีระวรรณ
นายสถิตย์ แก้วล้วนล้วน	นายบุญถม ศรีสมพันธ์
นายสงบ สำราญพิทักษ์	นายบัวลย์ สุวรรณหาร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่งานกิจกรรมและข่าวสารของคณะสงฆ์ ภาค ๙ (กาฬสินธุ์, ขอนแก่น, ร้อยเอ็ด, และมหาสารคาม)
๒. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๓. เพื่อบันทึกกิจกรรมและความเคลื่อนไหวของชมรมรวมพลคนพุทธ

เจ้าของ

๑. คณะสงฆ์ภาค ๙
๒. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

สำนักงาน

๑. สำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น
อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธเจ้าจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐๔๓-๒๔๓๕๔๗ โทรสาร. ๐๔๓-๒๔๓๓๙๙
๒. สำนักงานเลขานุการเจ้าคณะจังหวัด ๔ จังหวัด
๓. ห้องเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด วัดสระทอง
๔. หน่วยวิทยบริการจังหวัดมหาสารคาม วัดอภิสิทธิ์
๕. หน่วยการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ วัดกลาง

บอกรับเป็นสมาชิก

ปีละ ๒๐๐ บาท

ส่งจ่ายในนาม รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

พิมพ์ที่

หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

โทร. ๐-๔๓๓๒-๔๕๔๙-๕๑

โทรสาร ๐-๔๓๓๒-๔๕๔๒

บทบรรณาธิการ

ในเทศกาลบุญกฐิน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับชมรมรวมพลคนพุทธ สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา F.M.101.75 MHz. ได้จัดให้มีการทอดสามัคคีเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นการกิจหลักของมหาวิทยาลัย ประกอบกับปีนี้ เป็นปีที่รัฐบาลได้ดำเนินการโครงการ “๑๑๖ วัน ทำความดีจากวันแม่ถึงวันพ่อ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ โดยเน้นการสร้างสามัคคีปรองดองของคนในประชาชาติเป็นหลัก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ วิทยาเขตขอนแก่น ได้ดำเนินการหลายโครงการเพื่อร่วมในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติดังกล่าว เช่น โครงการบุญกุ่มข้าวใหญ่-ทุ่งเทศน์มหาชาติ ๒ ผังโขง, โครงการปลูกไม้มงคลผจญโลกร้อนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ, โครงการท้องถิ่นสามัคคีทำความดีเพื่อพ่อ-แม่ : ธรรมสัญจรเฉลิมพระเกียรติ และโครงการฟังธรรมประจำวันพระในเทศกาลเข้าพรรษา เป็นต้น ซึ่งล้วนได้รับความอนุเคราะห์จากพระสังฆาธิการ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรของมหาวิทยาลัย และพุทธศาสนิกชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นอย่างดี

บัดนี้ คณะผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ร่วมกับพี่น้องชมรมรวมพลคนพุทธ ได้จัดงานทอดกฐินสามัคคีประจำปี ๒๕๕๑ ขึ้น ในวันที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เป็นกฐินที่ปราศจากแอลกอฮอล์ ถือเป็นการแสดงออกถึงความสมัครสมานสามัคคีของคนในสังคมด้วยกิจกรรมอันเป็นบุญกุศลและรักษาประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไปซึ่งส่งผลถึงความมั่นคงสถาพรของพระพุทธศาสนาด้วย

ดร.พระครูปลัดนายกวรวัฒน์

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

วารสาร ก้าวไปกับบุญ

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๐๐๓ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๑

สารบัญ

บทกวี : กฐินปลอดเหล้า

บทบรรณาธิการ

: ดร.พระครูปลัดนายกวรวัฒน์

สารบาญ

คำอนุโมทนา

: ดร.พระเทพกิตติรังษี

สาระเรื่อง กฐิน

สาระเรื่อง กฐินปลอดเหล้า

สาระเรื่อง โทษของเหล้า

ความรักของพ่อ : ปัญญานันท์ภิกขุ

โครงการทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑

คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ

กำหนดการงานทอดกฐินสามัคคี

ภาคผนวก : ภาคมุลมังภูมิปัญญา

๑. ค้นความเก่าไว้ความหลัง

๒. เชือนสาม-น้ำสี่

ประมวลภาพกิจกรรม

- ภาพประมวลระดมสมอง

- ภาพประชุมเสวนาบรรเทาภาวะโลกร้อน

- ภาพกิจกรรมถวายเทียนพรรษา

- ภาพกิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ

- ภาพกิจกรรมมอบพระแก้ว

- ภาพร่วมกิจกรรมสวดยอวัฒนธรรมอีสาน

- ภาพพระมหาสมปอง เยี่ยมสถานีวิทย์

- ภาพพระอาจารย์สมภพเยี่ยมสถานีวิทย์

- ภาพกิจกรรมธรรมสัญจรเฉลิมพระเกียรติ ๒๕๕๑

- ภาพกิจกรรมฟังธรรมประจำวันพระ ๒๕๕๑

- ประมวลภาพกิจกรรมประกวดสรวัณญ์

ออนซอนเชิดชูฯ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์

บทพระยา “ฤคกาลอ้าลา”

๑

๒

๙

๑๒

๑๗

๒๑

๒๔

๓๐

๓๑

๓๒

๓๗

๔๑

๔๒

๔๓

๔๓

๔๔

๔๕

๔๖

๔๖

๔๗

๕๐

๕๑

๕๒

๕๔

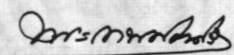
คำอนุโมทนา ของ เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

ในสภากาถะที่สังฆมณเฑียรกำลังประสบปัญหาความแตกแยกทางความคิด และเกิดกลุ่มก้อนต่างๆ ขึ้นในทุกท้องถิ่น ขาดการประนีประนอม มีความมุ่งหมายถึงต้นจะเอาชนะคะคานซึ่งกันและกัน ถือเป็นสัญญาณแห่งความเสื่อมทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่มีผลกระทบต่อประเทศชาติให้ชลการพัฒนาเติบโตต่อเนื่อง ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อความเป็นไปของพระพุทธศาสนาด้วย

หลักที่จะช่วยแก้ไขปัญหาให้บรรเทาเบาบางลงได้ เห็นมีแต่เส้นทางแห่งเมตตาธรรมต่อกัน ด้วยจิตเสมอกันเป็นญาติพี่น้องกัน มีพ้องคํ่าเดียวกันคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และถือเอาประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ กล่าวคือมีเมตตาทั้ง ๓ ทวาร คือ

- ๑) เมตตากายกรรม แสดงออกต่อกันด้วยความรักความหวังดี ไม่ใช้ความรุนแรง ไม่ประทุษร้ายกันด้วยวิธีการใด ๆ
 - ๒) เมตตาวจีกรรม พูดจาด้วยมุ่งหาทางออกที่ดีงาม ไม่ใส่ร้ายป้ายสีหรือว่าร้ายกันด้วยวาจาที่หยาบคาย มุ่งพูดจาให้เกิดความเข้าใจต่อกัน หาทางออกจากปัญหาคับด้วยความถูกต้องเป็นธรรม
 - ๓) เมตตาเมโนกรรม คิดหวังดีต่อกัน หวังดีต่อประเทศชาติด้วยใจบริสุทธิ์ ไม่แอบแฝงซ่อนเร้นเอาประโยชน์ส่วนตน
- นอกจากนี้ ยังมีธรรม ๒ ประการที่ต้องมี คือ ๑) **ศีลสามัญญตา** ได้แก่ มีความเสมอภาคกันประพฤติปฏิบัติตนตามหลักการ ตามหลักกฎหมายและระเบียบของสังคมอย่างเสมอเหมือนกัน ไม่มีอภิสิทธิ์ชน ไม่มีข้ออ้างเพื่อยกเว้น และ ๒) **ทริปิสามัญญตา** สร้างความปรองดอง สร้างความคิดเห็น สร้างทัศนคติที่ดีงามให้เกิดขึ้นเสมอกัน แม้จะมีความขัดแย้งก็เคารพความคิดเห็นและหาทางพูดจาให้เกิดข้อตกลงที่เป็นธรรมและให้ความร่วมมือกันในที่สุด

ในเทศกาลทอดกฐินปีนี้ ชมรมรวมพลคนพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้ร่วมใจกันจัดกิจกรรมทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑ ขึ้น โดยเน้นหนักให้เป็นกฐินปลอดเหล้า สร้างต้นแบบที่ดีงามขึ้น ถือเป็นการแสดงออกที่สร้างความปรองดองสามัคคีของคนในสังคม โดยยึดประเพณีวัฒนธรรมการกุศลทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทาง แม้จะอยู่คนละที่ไกลไกลต่างกัน แต่มีความผูกพันด้วยสายแห่งบุญ นับเป็นแบบอย่างที่ดีงามควรแก่คนในสังคมจะยึดถือปฏิบัติในสถานการณ์บ้านเมืองอย่างปัจจุบันนี้

ดร.พระเทพกิตติรังษี
เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

สาระเรื่องกลืน

รวบรวม โดย คนพุทธ

ความหมาย

“กลืน” มีความหมายที่เกี่ยวข้งกันอยู่หลายความหมายดังนี้

กลืนที่เป็นชื่อของกรอบไม้ กรอบไม้แม่แบบสำหรับทำจิวร ซึ่งอาจเรียกว่าสะดึงก็ได้ เนื่องจากในครั้งพุทธกาลการทำจิวรให้มีรูปลักษณะตามที่กำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำกรอบไม้สำเร็จรูปไว้ เพื่อเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำเป็นผ้าห่มหรือผ้าห่ม หรือผ้าห่มซ้อนที่เรียกว่าจิวรเป็นส่วนรวม ผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในภาษาไทยนิยมเรียก ผ้าห่ม ว่า สบง ผ้าห่ม ว่า จิวร และ ผ้าห่มซ้อน ว่า สังฆาฏิ

กลืนที่เป็นชื่อของผ้า หมายถึงผ้าที่ถวายให้เป็นกลืนภายในกำหนดกาล 1 เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ผ้าที่จะถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่ หรือผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าพอกสะอาด หรือผ้าเก่า หรือผ้าบังสุกุล คือผ้าที่เขาทิ้งแล้ว และเป็นผ้าเบื่อนุ่นหรือผ้าตกตามร้านก็ได้ ผู้ถวายจะเป็นคฤหัสถ์ก็ได้ เป็นภิกษุหรือสามเณรก็ได้ ถวายแก่สงฆ์แล้วก็เป็นอย่างอื่นใช้ได้

กลืนที่เป็นชื่อของบุญกิริยา คือการทำบุญ คือการถวายผ้ากลืนเป็นทานแก่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้มีผ้าห่มหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด การทำบุญถวายผ้ากลืน หรือที่เรียกว่า ทอดกลืน คือทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำว่าถวายในท่ามกลางสงฆ์ เรียกได้ว่าเป็นกาลทาน คือการถวายก่อนหน้านั้น หรือหลังจากนั้นไม่เป็นกลืน ท่านจึงถือโอกาสทำได้อย่าง

กลืนที่เป็นชื่อของสังฆกรรม คือกิจกรรมของสงฆ์จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ ในการมอบผ้ากลืนให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เมื่อทำจิวรสำเร็จแล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลายก็จะได้เป็นโอกาสให้ได้ช่วยกันทำจิวรของภิกษุรูปอื่น ขยายเวลาทำจิวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้เพราะในสมัยพุทธกาลการทำผ้า การทำจิวรทำได้โดยยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บสะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วัน แต่เมื่อได้ช่วยกันทำสังฆกรรมเรื่องกลืนแล้วอนุญาตให้แสวงหาผ้าและเก็บไว้ทำเป็นจิวรได้จนตลอดฤดูหนาว คือจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔

ตำนาน

ครั้งพุทธกาล มีเรื่องเล่าไว้ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกกลืนขันธกะว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป ซึ่งถือธุดงค์ตัวอย่างยิ่งยวด มีความประสงค์จะเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าซึ่งขณะนั้นประทับอยู่กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล จึงพากันเดินทางมุ่งหน้าไปยังเมืองนั้นพอถึงเมืองสาเกต ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงสาวัตถีประมาณ ๖ โยชน์ก็เป็นวันเข้าพรรษาพอดี เดินทางต่อไปมิได้ต้องจำพรรษาอยู่ที่เมืองสาเกตตามพระวินัยบัญญัติ ขณะที่จำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต เกิดความร้อนรนอยากเฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นกำลัง ดังนั้นพอออกพรรษาบวราณาแล้วก็รีบเดินทาง แต่ระยะนั้นมีฝนตกมากหนทางที่เดินชุ่มไปด้วยน้ำ เป็นโคลนเป็นตม ต้องบุกต้องลุยมาจนกระทั่งถึงกรุงสาวัตถีได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆค

พระพุทธเจ้าทรงทราบและเห็นความลำบากของภิกษุจึงทรงยกเป็นเหตุและมีพระพุทธานุญาตให้พระภิกษุผู้จำพรรษาศรบ้านแล้วกรานกลืนได้ และเมื่อกรานกลืนแล้วจะได้รับอาณิสสตามที่กำหนดในพระวินัยถึง ๕ ประการคือ

๑. อยู่ปราศจากไตรจีวรได้ จะไปค้างคืนที่ไหน ไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำหรับก็ได้ ไม่ต้องอาบัติ
๒. จะไปไหนมาไหน ไม่ต้องบอกลาก็ได้ ไม่ต้องอาบัติ
๓. ฉันทคณะโภชนาได้ ไม่ต้องอาบัติ
๔. เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา
๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอทั้งได้โอกาสขยายเขตจีวรกาล ให้ยาวออกไปอีกจนถึงกลางเดือน 4

❖ ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐิน

จำนวนพระสงฆ์ในวัดที่จะทอดกฐิน สงฆ์ผู้จะให้ผ้ากฐินนั้น จะต้องมียาจำนวนอย่างน้อย ๕ รูป เพราะจะต้องจัดเป็นผู้รับผ้ากฐิน ๑ รูป เหลืออีก ๔ รูปจะได้เข้าเป็นองค์คณะ (สงฆ์) มากกว่า ๕ รูปขึ้นไปใช้ได้ แต่น้อยกว่า ๔ รูปใช้ไม่ได้

คุณสมบัติของพระสงฆ์ที่มีสิทธิรับกฐิน คือพระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดนั้นครบ ๓ เดือน ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่ออยู่ว่าจะนำพระสงฆ์จากวัดอื่นมาสวมทับ จะใช้ได้หรือไม่ คำตอบคือ ได้ แต่พระรูปที่มาสวมทับจะไม่มีสิทธิในการรับผ้าและไม่มีสิทธิออกเสียงว่าจะถวายผ้าให้กับรูปใด (เป็นเพียงแต่มาร่วมให้ครบองค์สงฆ์เท่านั้น) แต่คณะทายกทายิกาอาจถวายของสิ่งอื่นได้

กำหนดกาลที่จะทอดกฐิน การทอดกฐินนั้นทำได้ภายในเวลากำหนด คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ก่อนหรือหลังจากนั้นไม่นับเป็นกฐิน กฐินไม่เป็นอันทอดหรือเป็นโมฆะ การที่พระในวัดเที่ยวขอโดยตรงหรือโดยอ้อม ด้วยวาจาบ้าง ด้วยหนังสือบ้าง เชิญชวนให้ไปทอดกฐินในวัดของตน การทำเช่นนั้นผิดพระวินัย กฐินไม่เป็นอันกราน นับเป็นโมฆะ การทอดที่ไม่เป็นทอด พระผู้รับก็ได้อันสงฆ์

❖ ประเภทของกฐิน

การทอดกฐินที่ปฏิบัติกันในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงกฐินหลวง และ กฐินราษฎร์ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ **กฐินราษฎร์** ดังนี้

กฐินราษฎร์

กฐินราษฎร์ เป็นกฐินที่ประชาชนหรือราษฎรที่เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีกำลังศรัทธานำผ้ากฐินของตนเองไปทอดถวาย ณ วัดต่างๆ (เว้นไว้แต่วัดหลวงที่กล่าวมาแล้วในกฐินหลวง) การทอดกฐินของราษฎรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีการเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวิธีการทอดถึง ๔ รูปแบบคือ

๑. กฐิน หรือ มหากฐิน
๒. จุลกฐิน หรือ กฐินเล่น
๓. กฐินสามัคคี
๔. กฐินตกค้าง

กฐิน หรือ มหากฐิน

เป็นกฐินที่ราษฎรนำไปทอด ณ วัดใดวัดหนึ่ง ซึ่งตนมีศรัทธาเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ท่านผู้ใดมีศรัทธาจะทอดกฐิน ณ วัดใด ก็ให้ทำใบพาราณาจองกฐินติดใบบอกไว้ ณ เขตวัดนั้นๆ เมื่อถึงเวลากำหนดก็นำผ้ากฐิน บางครั้งเรียกว่า **ผ้าที่เป็นองค์กฐิน** ซึ่งจะเป็ผืนเดียวก็ได้ หลายผืนก็ได้ เป็นผ้าขาวซึ่งยังมิได้ตัด ก็ตัดออกเป็นชิ้นๆ พอที่จะประกอบเข้าเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ทำเสร็จแล้วยังมิได้ย้อมหรือย้อมแล้วก็ได้ อย่างใดอย่างหนึ่งจัดเป็นองค์กฐิน นำไปทอด ณ วัดที่ได้จองไว้

นอกจากองค์กฐินแล้ว เจ้าภาพบางรายอาจศรัทธาถวายของอื่นๆ ไปพร้อมกับองค์กฐินเรียกว่า **บริวารกฐิน** ตามที่นิยมกันประกอบด้วยปัจจัย ๔ คือ

๑. เครื่องอาลัยของพระภิกษุสามเณร มี ไตร จีวร บริขารอื่นๆ ที่จำเป็น

๒. เครื่องใช้ประจำปี มีมุ้ง หมอน กลด เตียง ตั่ง โต๊ะ เก้าอี้ โองน้ำ กระถาง กระทะ กระโถน เต่า ภาชนะสำหรับใส่อาหารคาวหวาน

๓. เครื่องซ่อมเสนาสนะ มี มีด ขวาน สิ่ว เลื่อย ไม้กวาด จอบ เสียม

๔. เครื่องคิลานเภสัช มียารักษาโรค ยาสีฟัน แปรงสีฟัน อุปกรณ์ซักล้าง เป็นต้น หรือจะมีอย่างอื่นนอกจากที่กล่าวมานี้ก็ได้ ขอให้เป็นผู้ที่สมควรแก่พระภิกษุ สามเณร จะใช้อุปโภคบริโภคเท่านั้น หากจะมีของที่ระลึกสำหรับแจกจ่ายแก่คนที่อยู่ในวัดหรือคนที่มาร่วมงานกฐินด้วยก็ได้ สุดแต่กำลังศรัทธาและอภัยภัยไมตรีของเจ้าภาพ

นอกจากนี้ยังมีธรรมเนียมที่เจ้าภาพผู้ทอดกฐินจะต้องมี ผ้าห่มพระประธานอีกหนึ่งผืน เทียนสำหรับจุดในเวลาที่จะพระภิกษุสวดปาติโมกข์ ที่เรียกสั้นๆ ว่า **เทียนปาติโมกข์** จำนวน ๒๔ เล่ม และมีธงผ้าขาวเขียนรูปจระเข้ หรือสัตว์น้ำอย่างอื่น เช่น ปลา นางเงือก สำหรับปักหน้าวัดที่อยู่ตามริมน้ำ เมื่อทอดกฐินเสร็จแล้ว (ถ้าเป็นวัดที่อยู่ไกลแม่น้ำให้มีธงผ้าขาวเขียนรูปตะขาบบักไว้หน้าวัดแทนรูปสัตว์น้ำ) การปักธงนี้เป็นเครื่องหมายให้ทราบว่าวัดนั้นๆ ได้รับกฐินแล้ว และอนุโมทนาร่วมกุศลด้วยได้

จระเข้ ปัญหาที่ว่าเพราะเหตุไรจึงมีธงจระเข้ปักขึ้นในวัดที่ทอดกฐินแล้ว ยังไม่ปรากฏหลักฐาน และข้อวิจารณ์ อันสมบูรณ์โดยมิต้องสงสัย เท่าที่รู้กันมี ๒ มติ คือ ในโบราณสมัย การจะเดินทางต้องอาศัยดาวช่วยประกอบเหมือน เช่น การยกทัพเคลื่อนขบวนในตอนจวนจะสว่าง จะต้องอาศัยดาวจระเข้ขึ้น เพราะดาวจระเข้ขึ้นขึ้นในจวนจะสว่าง การทอดกฐิน มีการะมาก บางที่ต้องไปทอด ณ วัดซึ่งอยู่ไกลบ้าน ฉะนั้น การดูเวลาจึงต้องอาศัยดาว พอดาวจระเข้ขึ้น ก็เคลื่อนของคักฐินไปสว่างเอาที่วัดพอดี และต่อมาก็คงมีผู้คิดทำธงในงานกฐิน ในชั้นต้น ก็คงทำธงทิวประดับประดาให้สวยงามทั้งที่ธงคักฐิน ทั้งที่บริเวณวัดและภายหลัง คงหันจะให้มันเป็นเครื่องหมายเนื่องด้วยการกฐิน ดังนั้น จึงจัดทำธงรูปจระเข้ เสมือนประกาศให้รู้ว่าทอดกฐินแล้ว

อีกมติหนึ่งเล่าเป็นนิทานโบราณว่า ในการแห่กฐินในทางเรือของอุบาสกผู้หนึ่ง มีจระเข้ตัวหนึ่งอยากได้บุญจึงอุตส่าห์ว่ายตามเรือไปด้วย แต่ยังไม่ทันถึงวัดก็หมดกำลังว่ายตามต่อไปอีกไม่ไหว จึงร้องบอกอุบาสกว่า เหนื่อยนักแล้ว ไม่สามารถจะว่ายตามไปร่วมกองการกุศล วานท่านเมตตาช่วยเขียนรูปข้าพเจ้า เพื่อเป็นสักขีพยานว่าได้ไปร่วมการกุศลด้วยเถิด อุบาสกผู้นั้นจึงได้เขียนรูปจระเข้ปักเป็นธงขึ้นในวัดเป็นปฐม และสืบเนื่องมาจนบัดนี้

นอกจากนี้แล้วยังมีประเพณีนิยมอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเวลาของการทอดกฐิน ถ้าเป็นเวลาเช้าจะมีการทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร ในวัดด้วย

กฐินที่ราษฎรเป็นเจ้าภาพนำองค์กฐินและบริวารกฐินไปทอดยังวัดต่างๆ นี้เรียกว่า **กฐิน** หรือ **มหากฐิน** เหตุที่เรียกว่ามหากฐิน อาจเป็นเพราะจะให้เห็นความแตกต่างจากกฐินอีกชนิดหนึ่งคือ **จุลกฐิน** ก็ได้

จุลกฐิน หรือ กฐินเล่น

เป็นกฐินที่ต้องอาศัยความร่วมมือของคนหมู่มาก ต้องเร่งรีบทำให้เสร็จ เลยเรียกว่า **กฐินเล่น** (ความหมายคือเร่งรีบทำ ต้องเล่น (วิ่ง) จึงจะเสร็จทันกาล) เจ้าภาพผู้ที่จะจัดทำจุลกฐินเพื่อทอดถวาย ณ วัดใดวัดหนึ่งจะต้องมีบารมี มีพวกพ้องคอยช่วยเหลือ เพราะต้องเริ่มจากการนำฝ้ายที่แกะใช้ได้แล้วแต่ยังอยู่ในฝัก มีปริมาณมากพอที่จะทำเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งได้แล้ง ทำพิธีสมมติว่าฝ้ายจำนวนนั้นได้มีการหว่านแตกออก ออกต้น เติบโต ผลิดอก ออกฝักแก่สุก แล้วเก็บมาอ้าวเอาเมล็ดออก ดัดเป็นผง ทำเป็นเส้นด้าย เบียดออกเป็นใจ กรอออกเป็นขีด แล้วมัดด้วยน้ำข้าว ตากให้แห้ง ใส่ลงในเส้นหลอดใส่กระสวยเครือแล้วทอเป็นแผ่นผ้าตามขนาดที่ต้องการนำไปทอดเป็นผ้ากฐิน

เมื่อพระสงฆ์รับผ่านนั้นแล้ว มอบแก่พระภิกษุผู้เป็นองค์ครอง ซึ่งพระภิกษุองค์ครองจะจัดการต่อไปตามพระวินัย หลังจากนั้นผู้ทอดต้องช่วยทำต่อ คือ นำผ้านั้นมาขยำ ทูบ ชัก แล้วไปตากให้แห้ง นำมาตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง แล้วเย็บย้อม ตากแห้ง พับ ทับรัดเสร็จเรียบร้อยนำไปถวายพระภิกษุองค์ครองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ท่านทำพินทุอริชฐาน เสร็จการพินทุอริชฐานแล้วจะมีการประชุมสงฆ์ แจ้งให้ทราบ พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมดจะอนุโมทนาเป็นเสร็จพิธีจุลกฐิน

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ทอดกฐินไม่มีกำลังมาก พอจะตัดวิธีการในตอนต้นๆ ออกเสียก็ได้ โดยเริ่มตั้งแต่การนำเอาผ้าขาวผืนใหญ่มากะประมาณให้พอที่จะตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งแล้วนำไปทอด เมื่อพระภิกษุสงฆ์ท่านนำไปดำเนินการตามพระวินัยแล้ว ก็ช่วยทำต่อจากท่าน คือ ชัก กะ ตัด เย็บ ย้อมให้เสร็จ แล้วนำกลับไปถวายพระภิกษุองค์ครองเพื่อพินทุอริชฐานต่อไปเหมือนวิธีทำที่กล่าวมาแล้วในการทำจุลกฐินเต็มรูปแบบ

ส่วนบริวารของจุลกฐิน ผ้าห่มพระประธาน และเทียนปาดิโมกษ์ ตลอดจนธงจรเข้ ตะขบ ก็คงเป็นเช่นที่กล่าวมาในเรื่องของกฐินหรือมหากฐินนั่นเอง

กฐินสามัคคี

เป็นกฐินที่มีเจ้าภาพหลายคนร่วมกัน จะบริจาคมากน้อยอย่างไรไม่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการก็มักจะตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ตั้งแต่มีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่น เมื่อได้ปัจจัยมาก็นำมาจัดหาผ้าอันเป็นองค์กฐินรวมทั้งบริวารต่างๆ เมื่อมีปัจจัยเหลือก็นำถวายวัดเพื่อช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในการบูรณปฏิสังขรณ์ กุฏิ โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น กฐินสามัคคีนี้นักจะนำไปทอดยังวัดที่กำลังมีการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นการสมทบทุนให้สิ่งอันพึงประสงค์ของวัดให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

เรื่องของกฐินสามัคคีเป็นที่นิยมแพร่หลายกันมาก เพราะนอกจากจะถือกันว่าเป็นบุญเป็นกุศลแล้ว ยังเป็นการช่วยทำนุบำรุงวัด ตลอดจนเป็นการสร้างความสามัคคีของชุมชน ให้มีความรักมั่นกลมเกลียวอันเนื่องมาจากอานิสงส์ของกฐินสามัคคีนั่นเอง

กฐินตกค้าง

กฐินประเภทนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **กฐินตก กฐินโจร** ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชธนได้กล่าวถึงเหตุผลที่เกิดกฐินชนิดนี้ ตลอดจนชื่อเรียกที่ต่างกันไปว่า (จากเรื่องเทศกาลออกรพรรษา)

“...แต่ที่ทำกันเช่นนี้ ทำกันอยู่ในท้องถิ่นที่มีวัดตกค้างไม่มีใครทอดก็ได้ จึงมักมีผู้ศรัทธาไปสืบเสาะหาวัดอย่างนี้เพื่อทอดกฐินตามปกติในวันใกล้ๆ จะสิ้นหน้าทอดกฐินหรือในวันสุดท้ายของกาลกฐิน (คือวันก่อนวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒) การทอดกฐินอย่างนี้เรียกว่า **กฐินตกค้าง** หรือเรียกว่า **กฐินตก** บางถิ่นก็เรียก **กฐินโจร** เพราะกระิยาอาการที่ไปทอดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว จู่ๆ ก็ไปทอด ไม่บอกกล่าวเล่าสืบล่วงหน้าให้วัดรู้ เพื่อเตรียมตัวกันได้พร้อมและเรียบร้อย การทอดกฐินตกถือว่าได้บุญอานิสงส์แรงกว่าทอดกฐินตามธรรมดา บางคนเตรียมข้าวของไปทอดกฐินหลายๆ วัด แต่ได้ทอดน้อยวัด เครื่องไทยธรรมที่ตระเตรียมเอาไปทอดยังมีเหลืออยู่ หรือบางวัดทอดไม่ได้ (อาจเป็นที่ไม่ครบองค์สงฆ์) ก็เอาเครื่องไทยธรรมเหล่านั้นจัดทำเป็นผ้าป่า เรียกกันว่า **ผ้าป่าแถมกฐิน**

กฐินประเภทนี้ เรื่ององค์กฐิน บริวารกฐิน ยังคงเป็นเช่นเดียวกับกฐินอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว ส่วนข้อแตกต่างที่ชัดเจนคือ ไม่มีการจองวัดล่วงหน้า การทอดก็ทอดได้เฉพาะวัดที่ยังไม่มีใครทอด และเจ้าภาพเดียวอาจจะทอดหลายวัดก็ได้ ตลอดจนสามารถนำเอาของไทยธรรมที่เหลือทำการบุญชนิดหนึ่งที่เรียกว่า ผ้าป่าแถมกฐิน ได้อีก

การแก้ปัญหาเรื่องกุฐินตกค้าง

ในกรณีที่วัดใดวัดหนึ่งไม่มีผู้จองกุฐิน หรือที่เรียกว่ากุฐินตกค้างนั้น ถ้าเข้าใจความมุ่งหมายของการทอดกุฐินแล้วแก้ปัญหาได้ง่าย เพราะคนส่วนใหญ่เข้าใจผิดคิดว่าการทอดกุฐินนั้นต้องใช้จ่ายสิ้นเปลืองมาก ถ้าไม่มีกำลังทรัพย์พอก็ไม่ค่อยกล้าแสดงความจำนงจองกุฐิน

ความจริงการทอดกุฐินนั้นมีเพียงผ้าผืนเดียว ซึ่งอาจตัดเย็บย้อมเป็นผ้านุ่ง หรือผ้าห่มซ้อนอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ หรืออาจถวายผ้าสำเร็จรูปผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ นับเป็นการทอดกุฐินแล้ว ที่เราสิ้นเปลืองกันมากนั้นเป็นการไปเพิ่มโน่นเพิ่มนี่ขึ้นมาตามกำลังศรัทธา เพื่อให้มีองค์ประกอบสวยงาม โดยเฉพาะมหรสพคั้งต่างๆ ที่สร้างความครึกครื้นนั้นไม่ได้มีบัญญัติไว้แต่อย่างใด ซึ่งไม่ใช่สิ่งจำเป็นใดๆ เลย

เพราะฉะนั้นถ้ามีปัญหารื่องวัดใดวัดหนึ่งไม่มีใครจองกุฐิน ใครก็ได้ที่มีศรัทธาและทุนไม่มากไปซื้อผ้าสำเร็จรูปผืนใดผืนหนึ่งมาถวายก็เรียกว่า ทอดกุฐิน แล้ว หรือในกรณีที่บางวัดมีประเพณีให้ตัดเย็บ ย้อมให้เสร็จในวันนั้นก็ซื้อผ้าขาวผืนเดียวมาถวาย ก็จัดเป็นการทอดกุฐินที่สมบูรณ์ตามพระวินัย เป็นอันแก้ปัญหาเรื่องกุฐินตกค้างอย่างง่ายๆ เพียงเท่านั้น

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกุฐิน

เมื่องานบุญกุฐินเป็นงานมหากุศลที่พุทธศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธา การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดงานบุญประเพณีนี้ต้องทำให้ถูกพระธรรมวินัยจึงจะได้อันสืบสันตติวงศ์ ข้อปฏิบัติที่น่าสนใจมีดังนี้

การจองกุฐิน

การจองกุฐิน ก็คือ การแจ้งล่วงหน้าให้ทางวัดและประชาชนได้ทราบว่าจะทอดกุฐินกันเป็นจำนวนมากถ้าไม่จองไว้ก่อนอาจไม่มีโอกาส จึงเกิดเป็นธรรมเนียมขึ้นว่าจะทอดกุฐินต้องจองล่วงหน้า เพื่อให้มีโอกาสนั่งและเพื่อไม่ให้เกิดการทอดซ้ำ วัดหนึ่งวัดปีหนึ่งทอดกุฐินได้ครั้งเดียว และในเวลาจำกัด คือหลังจากออกพรรษาแล้วเพียงเดือนเดียวดังได้กล่าวมาแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม กุฐินหลวงไม่มีการจองล่วงหน้า เว้นแต่กุฐินพระราชทาน ผู้ประสงค์จะขอรับพระราชทานกุฐินไปทอดต้องจองล่วงหน้า โดยแจ้งไปยังกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างใบจองกุฐิน

ข้าพเจ้าชื่อ.....บ้านเลขที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....มีศรัทธาปรารถนาจะทอดกุฐินแก่พระสงฆ์วัดนี้
เมืองคักกุฐิน.....มีบริวารกุฐิน.....กำหนดวัน.....เดือน.....ปี.....เวลา.....

ขอเชิญท่านทั้งหลายมาร่วมกุศลด้วยกันหากท่านผู้ใดมีศรัทธามากกว่ากำหนด ขอผู้หนึ่งจะได้โอกาสเพื่อทอดเถิดข้าพเจ้ายินดีอนุโมทนาร่วมกุศลด้วย

ถ้าหากว่ามีผู้ศรัทธามากกว่าจะนำกุฐินมาทอด ณ วัดเดียวกัน ก็ต้องทำใบจองดังกล่าวมานี้มาปิดไว้ที่วัดในที่เปิดเผย เช่น ศาลาการเปรียญ เป็นต้น และเป็นธรรมเนียมที่ถือกันว่า การที่มีผู้มาจองทับเช่นนี้ไม่เป็นการเสียมารยาทแต่อย่างใด แต่ถือเป็นเรื่องสนุกสนานในการทำบุญกุศลอย่างหนึ่ง ในภายหลังไม่นิยมจองทับกันแล้ว ถ้ามีศรัทธาวัดเดียวกันก็มักจะรวมกันซึ่งเรียกว่า **กุฐินสามัคคี**

ในการทอดกฐินสามัคคีนี้ ผู้ทอดอาจเชิญชวน ผู้มีจิตศรัทธาให้มาร่วมกันทำบุญ โดยแจกใบบอกบุญหรือเรียกว่า ฎีกาก็ได้

การทอดกฐิน

เมื่อได้เตรียมพร้อมแล้ว ถึงกำหนดก็นำผ้ากฐินกับบริวารไปยังวัดที่จองไว้ การนำไปนั้นจะไปเรื่อยๆ หรือจะแห่แหกันไปได้เมื่อไปถึงแล้ว พักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งที่สะดวก เช่น ที่ศาลา ท่าน้ำ ศาลาโรงธรรม โรงอุโบสถ หรือที่ใดที่หนึ่งซึ่งทางวัดจัดไว้ เมื่อพระสงฆ์พร้อมแล้วก่อนถวายกฐิน อาราธนาศีล รับศีล เมื่อรับแล้ว ทายกประกาศให้รู้พร้อมกัน หัวหน้าผู้ทอดกฐินหันหน้าไปทางพระพุทธรูป ตั้งโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์กล่าวถวายเป็นภาษาบาลี ภาษาไทย หรือทั้งสองภาษาก็ได้ ว่าคนเดียวหรือว่านำแล้วคนทั้งหลายว่าตามพร้อมกันก็ได้ การกล่าวคำถวายจะกล่าวเป็นคำๆ หรือจะกล่าวรวมกันเป็นวรรคๆ แล้วแต่ความสะดวกของผู้กล่าวนำและผู้กล่าวตาม คำถวายมีดังนี้

คำถวายภาษาบาลี

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณ ชะยามะ

สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ

ปะฏิคคะเหตะวา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมहाกัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับบริวารนี้ ครั้นรับแล้วจงกรานกฐินด้วยผ้าผืนนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

เมื่อจบคำถวายแล้ว พระสงฆ์รับสาธุพร้อมกัน องค์กฐินพร้อมทั้งบริวารนั้นถ้าปรารถนาถวายเป็นของสงฆ์ทั้งหมดก็ไม่ต้องประเคน ถ้าปรารถนาจะประเคนก็อย่าประเคนสมภาร หรือองค์ที่รู้ว่าจะต้องครอง ให้ประเคนองค์อื่น องค์ที่เหมาะสมก็คือองค์รองลงมา เฉพาะองค์กฐินนั้นไม่จำเป็นต้องประเคน ส่วนบริวารนั้น ถ้าจำนงถวายแก่ภิกษุสามเณรในวัดนั้นส่วนเฉพาะก็ช่วยกันถวายโดยทั่วกัน เมื่อประเคนเสร็จแล้วจะกลับเพียงนั้นก็ได้ แต่ถ้ายังไม่กลับจะรอจนพระสงฆ์อโปกขและมอบผ้ากฐินเสร็จแล้วก็ได้

ถ้าผ้ากฐินนั้นต้องทำต่อไปอีกเช่น ต้องซัก กะ ตัด เย็บซ่อม จะอยู่ช่วยพระก็ได้ จึงมีธรรมเนียมอยู่ว่า ประเคนเฉพาะองค์กฐินแก่พระรูปใดรูปหนึ่งเท่านั้น แล้วรออยู่เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเบื้องตันของท่านเสร็จจึงประเคนบริวารกฐินในภายหลัง พระสงฆ์อนุโมทนา ผู้ถวายทั้งหมดตั้งใจฟังคำอนุโมทนาและขณะนั้นเจ้าภาพควรตักน้ำอุทิศส่วนกุศล

เพียงเท่านั้นก็เสร็จพิธีถวายกฐินสำหรับทายกผู้มีศรัทธา ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์จะได้ดำเนินการในเรื่องกรานกฐินต่อไป

ความพิเศษแตกต่างจากทานอย่างอื่น

จำกัดประเภททาน คือ ต้องถวายเป็นสิ่งสมทานเท่านั้น จะถวายเฉพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเหมือนทานอย่างอื่นไม่ได้

จำกัดเวลา คือ ต้องถวายภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไป

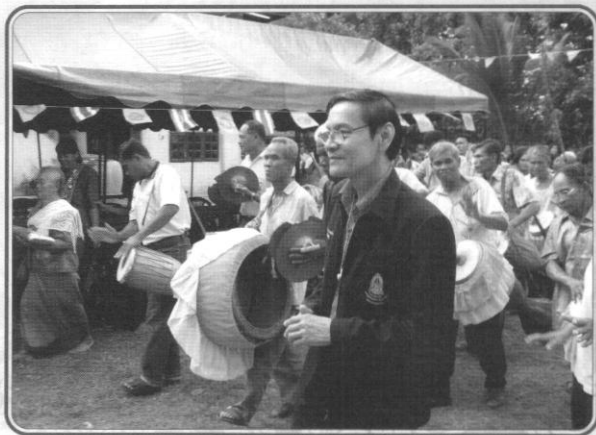
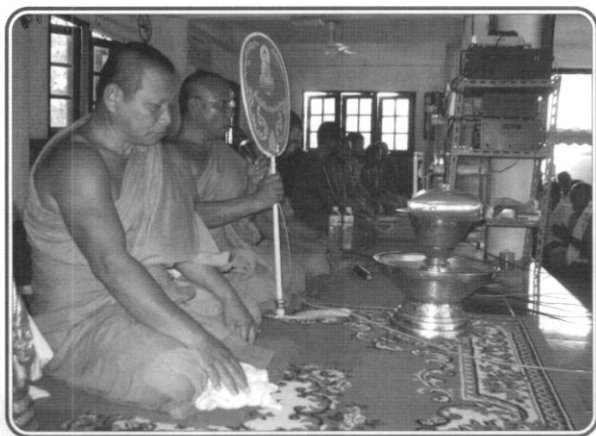
จำกัดงาน คือ พระภิกษุที่กรานกฐินต้องตัด เย็บ ย้อม และครองให้เสร็จภายในวันที่กรานกฐิน

จำกัดไทยธรรม คือ ผ้าที่ถวายต้องถูกต้องตามลักษณะที่สงฆ์กำหนดไว้

จำกัดผู้รับ คือ พระภิกษุผู้รับกฐิน ต้องเป็นผู้ที่จำพรรษาในวัดนั้นโดยไม่ขาดพรรษา และจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ รูป

จำกัดคราว คือ วัด ๆ หนึ่งรับกฐินได้เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น

เป็นพระบรมพุทธานุญาต ทานอย่างอื่นทายกทูลขอให้พระสัณเฑาะฐเจ้าทรงอนุญาต เช่น มหาอุบาสิกาวิสาขาทูลขออนุญาตผ้าอาบน้ำฝน แต่ผ้ากฐินนี้พระองค์ทรงอนุญาตเอง นับเป็นพระประสงค์วิสาขาทูลขออนุญาตผ้าอาบน้ำฝน แต่ผ้ากฐินนี้พระองค์ทรงอนุญาตเอง นับเป็นพระประสงค์โดยตรง

กรฐินปลอดเหล้า

รวบรวมโดย คนพุทธ

กรฐินปลอดเหล้า งานบุญบริสุทธิ์

ช่วงนี้เป็นช่วงเวลาออกพรรษา และเข้าสู่กรฐินกาล คือช่วงเวลาของการทอดกฐิน หรือเทศกาลทอดกฐิน

การทอดกฐินมีกำหนดระยะเวลาถวายเพียง ๑ เดือน คือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ จะถวายตลอดเหมือนทอดผ้าป่ามิได้ นอกจากนี้ วัดๆ หนึ่งรับกฐินได้เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น การทอดกฐินจึงถือเป็นงานบุญที่สำคัญของพุทธศาสนิกชน ที่ควรให้ความสำคัญและปฏิบัติตามประเพณีอันดีงามที่สืบทอดกันมา

นอกจากนี้การทำบุญ การทำความดี โดยเฉพาะงานบุญด้านศาสนาเป็นการทำด้วยศรัทธาด้วยสติที่ตั้งมั่นในการทำ ความดี และวัดเป็นสถานที่สำคัญที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จึงเป็นสถานที่บริสุทธิ์ที่ควรปลอดอบายมุขต่างๆ รวมทั้งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของมีเมาทุกประเภท

ดังนั้น ทอดกฐินในปีนี้จึงขอให้เป็นกรฐินที่ปลอดเหล้า เป็นกรฐินบริสุทธิ์ที่เปี่ยมด้วยศรัทธาและความตั้งใจของพุทธศาสนิกชน

กรฐินปลอดเหล้าลดอุบัติเหตุ

เทศกาลออกพรรษา เป็นฤดูกาลแห่งการทอดกฐินซึ่งต้องมีการเดินทางในระยะไกลระหว่างจังหวัดสู่จังหวัด ฤดูกาลกรฐินจึงเป็นอีกฤดูกาลหนึ่งที่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนจำนวนมาก เพราะทั้งคนขับและผู้โดยสารมักดื่มสุรารั้งตั้งแต่ออกเดินทางไปทำบุญจนถึงวัด จากสถิติพบว่า ผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนน ในภาวะปกติ ๒๖% เกิดจากการ “เมาแล้วขับ” และเพิ่มขึ้นอยู่ทวีคูณเป็น ๖๐ - ๖๕ % ในช่วงเทศกาล และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้วิเคราะห์ อีกว่า หากสามารถลดอุบัติเหตุจากคนเมาได้ ๕๐% จะลดการเสียชีวิตปีละ ๒,๔๐๐ ราย ลดการบาดเจ็บปีละ ๒๔,๖๕๒ ราย และลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจได้ประมาณ ๑๓,๔๗๕ ล้านบาท

เหล้าหรือสุรา

สุรา หรือ เหล้า คือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ชนิดเอทิลแอลกอฮอล์) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ โดยแอลกอฮอล์มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ผู้ที่กินเหล้าในปริมาณไม่มาก จะรู้สึกผ่อนคลาย เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตใต้สำนึกที่คอยควบคุมตนเอง ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น แต่เมื่อกินมากขึ้นก็จะกดสมองบริเวณอื่นๆ ทำให้เสียการทรงตัว พูดไม่ชัดเจนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด

เภสัชวิทยาของเหล้า

เหล้ามีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ แม้ว่าในเหล้าชนิดต่างๆยังมีสารอื่นๆที่ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของเหล้าชนิดนั้นๆ โดยเฉพาะเหล้าที่นำมาหมักดองกับสมุนไพรเพื่อปรุงแต่งสี กลิ่น รสชาติและสรรพคุณ เช่น เหล้าดองยาของไทย เหล้าเชียงฮุนของจีน เหล้าแคมปารี ของอิตาลี เป็นต้น สารปรุงแต่งเหล้าเมื่อดื่มในปริมาณมาก หรือ ติดต่อกันเป็นเวลานาน

ก็อาจส่งผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ดื่มได้ แต่เมื่อดื่มในระยะเฉียบพลัน อาการต่างๆของผู้ดื่มนับได้ว่าเกิดจากฤทธิ์ของ แอลกอฮอล์ทั้งสิ้น

แอลกอฮอล์เป็นของเหลว สี ไร้รสชาติ ไร้กลิ่น ละลายน้ำได้ดี มีกลิ่นเฉพาะตัว และ ติดไฟได้ง่าย แอลกอฮอล์เป็น สารประกอบอินทรีย์ที่ประกอบไปด้วยคาร์บอน ไฮโดรเจน และ ออกซิเจน มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ความรุนแรง ของการออกฤทธิ์ขึ้นอยู่กับปริมาณของแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในกระแสโลหิต แอลกอฮอล์ที่กินได้ คือแอลกอฮอล์ชนิดเอทิล ส่วน แอลกอฮอล์ชนิดอื่นล้วนกินไม่ได้และเป็นพิษต่อร่างกายมากยิ่งขึ้นไปกว่าเอทิล ถ้าเอาแอลกอฮอล์ชนิดอื่น เช่น เมทิลแอลกอฮอล์ มาผสมเป็นเหล้า กินเข้าไปแล้วทำให้ปวดหัว ตาพร่า จมบอด และถึงกับเสียชีวิตได้

เมื่อกินเหล้าเข้าไปผ่านกระเพาะอาหารไปสู่ลำไส้เล็ก แอลกอฮอล์ในเหล้าจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสโลหิตและกระจาย ไปทั่วร่างกาย เมื่อกินอาหารมาก่อน แอลกอฮอล์ใช้เวลา ๑ ถึง ๖ ชั่วโมง จึงจะถูกดูดซึมไปถึงระดับสูงสุดในเลือด แต่ถ้ากิน เหล้าในขณะที่ท้องว่าง แอลกอฮอล์ใช้เวลาถูกดูดซึมสู่ ระดับสูงสุดในเลือด เพียง ๓๐ นาที ถึง ๒ ชั่วโมง แอลกอฮอล์ใน ร่างกายถูกกำจัดโดยตับเป็นส่วนใหญ่ (๙๕ เปอร์เซ็นต์) ที่เหลือถูกขับออกทางลมหายใจ ปัสสาวะ เหื่อ อุจจาระ น้ำนม และ น้ำลาย

แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดขยายตัว เกิดการสูญเสียความร้อนจากร่างกาย แอลกอฮอล์ในปริมาณมากทำลายเยื่อ ุกระเพาะอาหารทำให้เกิดอาการอักเสบและเป็นแผลในกระเพาะอาหารได้ แอลกอฮอล์ยังมีฤทธิ์ขับปัสสาวะ ผู้ที่กินเหล้าจึง ปัสสาวะบ่อย สูญเสียน้ำและรู้สึกกระหายน้ำมากในเวลาต่อมา อีกประการหนึ่ง บรรยาการควงเหล้า ผวนกับพลังงานที่ได้ จากเหล้ามักทำให้ผู้ดื่มไม่รู้สึกระหายอาหาร ดังนั้นผู้ที่กินเหล้าเป็นนิจจึงอาจขาดสารอาหารได้ ที่สำคัญแอลกอฮอล์ทำให้เกิด ความเสียหายที่เนื้องอ คนกินเหล้าจึงมีโอกาสเป็นตับอักเสบมากกว่าคนไม่กินและอาจพัฒนาไปถึงขั้นตับวายได้

เหล้ากับสุขภาพ

มีความเชื่อต่างๆเกี่ยวกับฤทธิ์ของเหล้าและแอลกอฮอล์ ถูกบ้างผิดบ้าง ผู้ที่นิยมดื่มก็มักอ้างฤทธิ์อันเป็นคุณของเหล้า หรือแอลกอฮอล์มาดบังฤทธิ์ที่ก่อให้เกิดโทษซึ่งมีมากกว่าหลายเท่าตัว เช่น แอลกอฮอล์มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อโรคได้จริงแต่ไม่ สามารถทำลายไขหรือตัวอ่อนของพยาธิที่ปะปนมากับกับแกล้มดิบๆสุกๆได้ และยังไม่สามารถฆ่าพยาธิตัวแก่ในลำไส้ได้ หรือ อีกตัวอย่างหนึ่ง แอลกอฮอล์มีฤทธิ์ขยายหลอดเลือด ผู้นิยมดื่มก็มักอ้างว่ากินเหล้าเพื่อให้เลือดลมดี ซึ่งก็เป็นจริงเมื่อกิน เหล้าในปริมาณน้อย (ถึงน้อยมาก) แต่เมื่อกินเหล้ามาก แอลกอฮอล์จะกดระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้พูดจาไม่ชัด ทรงตัว ลำบาก สายตาพร่ามัว ขาดสติ ตับแข็ง และอาจเกิดอันตรายนานับประการต่อผู้ดื่มและคนรอบข้าง

เหล้ากับการเข้าสังคม

ถ้าจำเป็นต้องกินเหล้า (คนจะกินเหล้าล้วนอ้างความจำเป็นทั้งสิ้น) อย่าปล่อยให้ท้องว่าง ควรกินอาหารไปก่อน หรือ กินกับแกล้มมากสักหน่อย ยามบางอย่างทำปฏิริยากับเหล้า อาจทำให้เหล้าเป็นพิษ หรือลดความแรงของตัวยา คนที่ไม่ใช่หมอ ยากที่จะรู้จักยาพวกนี้อย่างละเอียด ทางที่ดี ช่วงที่กินยาอยู่ก็งดเว้นกินเหล้า

พิษเหล้าทำลายชาติ ปีเดียวเสียหาย 2 แสนล้าน

นพ.มงคล ณ สงขลา กล่าวในระหว่างปิดการประชุมวิชาการสัราระดับชาติครั้งที่ 3 เรื่อง “สุราไม่ใช่สินค้าธรรมดา” จัดโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาคีเครือข่าย 20 องค์กรว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบที่เกิด

ขึ้นจากการบริโภค เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย ในแต่ละปี มีคนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง ๑๖.๒ ล้านคน และเสียเงินซื้อไปเกือบ ๒ แสนล้านบาท นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ คิดเป็นมูลค่าความเสียหายถึง ๑๙๗,๕๗๖ ล้านบาท ขณะที่รัฐได้รายได้จากภาษีสรรพสามิตสุราเพียงปีละประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท หมายถึงรัฐขาดทุนปีละกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ล้านบาท รัฐควรทบทวนแนวคิดว่่า ต้องเข้มงวดกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเข้มขึ้น เนื่องจากรัฐต้องสูญเสียงบประมาณแก้ไขปัญหามาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภายหลังจำนวนมหาศาล

กฐินปลอดเหล้าคืออะไร

หากเราทำบุญกฐินให้ปลอดจากเหล้าหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จะมีผลดี (อานิสงส์) ทั้งกับตนเองและส่วนรวมดังนี้

๑. ไม่ต้องจ่ายทรัพย์สินหรือสิ่งของเงินเพราะเหล้า (ผลทางด้านเศรษฐกิจ)
๒. ไม่มีเหตุทะเลาะวิวาทอันเนื่องมาจากเมาเหล้า (ผลทางสังคม)
๓. ไม่มีสาเหตุของการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการดื่มเหล้า (ผลดีต่อสุขภาพตนเอง)
๔. ไม่ได้สร้างความเสียหายหรือเสื่อมเกียรติที่มีสาเหตุมาจากเหล้า (ผลทางสังคม)
๕. ไม่ทำสิ่งอันน่าอดสูอันเนื่องมาจากการดื่มเหล้ามากมายไม่ละอายฟ้าดิน (ผลทางสังคม)
๖. ไม่ทำลายสติปัญญาจนกลายเป็นคนไร้ความสามารถเกิดประมาทเพราะฤทธิ์เหล้า (สุขภาพ)
๗. สร้างค่านิยมที่ถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำบุญให้เกิดขึ้นแก่สังคม (สังคม)
๘. ไม่ถูกนักปราชญ์ผู้รู้หรือวิญญูชนตำหนิติเตียน เพราะได้ทำถูกต้องตามหลักพุทธแล้ว
๙. กฐินปลอดเหล้าเป็นกฐินบุญ ตรงกันข้ามกฐินคลุกเหล้าเป็นกฐินบาป (พุทธศาสนา)

อย่า : เพื่อสามัคคี

พระราชวิจิตรปฏิภาณ

รองเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์เทพวราราม

อย่า ๑๕ อย่า : นำมาซึ่งสามัคคีธรรม

๑. อย่าอวดรู้	๖. อย่าแสร้งเรื่องของเพื่อน	๑๑. อย่าขายความลับ
๒. อย่าดูแคลน	๗. อย่าเลือกงานของเขา	๑๒. อย่าจ้องจับผิด
๓. อย่าแสลงอน	๘. อย่าเอาแต่งงานของตัว	๑๓. อย่าคิดไม่ซื่อ
๔. อย่าซ่อนเงื่อน	๙. อย่ากลัวเขาหาว่า.....	๑๔. อย่าดีใจจนด้าน
๕. อย่าเขินแช	๑๐. อย่าตำเจ้านาย	๑๕. อย่าค้านจนแค้น

โทษของเหล้า

บทบรรยายของ พ.อ.(พิเศษ)ปิ่น มุกทุกันต์

ทำไม การดื่มสุรา จึงเป็นเรื่องที่ควรจดเว้น

ในพระไตรปิฎกดังกล่าว ท่านระบุโทษของสุราไว้ ๖ สถาน ซึ่งเราจะได้หยิบยกขึ้นศึกษาเป็นข้อๆ ไป ดังต่อไปนี้

โทษข้อที่ ๑ เหล้าทำให้เสียทรัพย์

ข้อนี้เห็นจะไม่มีใครสงสัย เห็นกันจำตาอยู่แล้ว เพราะเหล้าเป็นสิ่งที่เราทำกินเองไม่ได้ไม่เหมือนข้าวปลาอาหารอย่างอื่น ถ้าใครซื้อมดื่มเหล้าเองก็ผิดกฎหมาย เมื่อทำเองไม่ได้ก็ต้องซื้อเขากินนี่แหละทางเสียทรัพย์บาง คนอ้างว่า เรากินเหล้าที่คนอื่นเลี้ยง ก็ไม่เห็นจะต้องเสียเงินเสียทอง ถูกแล้ว ที่เขาดื่มเหล้าส่วนมาก หรือแทบทุกคน ก็มักจะเริ่มต้นด้วยการ “กินเหล้าฟรี” ทั้งนั้น คือถูกคนอื่นเขายัดเยียดให้ดื่ม จึงดื่ม แต่ครั้งฟรีไปๆ ไม่เท่าไรตัว ก็ต้องซื้อดื่มเอง และนานเข้า ก็ต้องซื้อเลี้ยงคนอื่นด้วย เพื่อใช้หนี้เหล้าที่เขาได้ซื้อเลี้ยงเรามา และก็เป็นการลงทุนไว้สำหรับวันหน้าด้วย เขาจะได้เลี้ยงเราบ้าง นอกจากนั้น บางคนยังอ้างว่า เราดื่มแต่น้อยพอเจริญอาหาร ไม่เห็นจะทำให้ล้มจมอะไร นี่ก็ถูกอีก แต่อย่าลืมว่ามากย่อมจะมาจากน้อย ถ้าเราชุดหลุมฝังตัวเอง วันหนึ่งลืกลีบหนึ่ง ท่านก็บอกว่าไม่เป็นไร....ถูก ฟรุ้งน้ออีกลีบหนึ่ง ท่านก็บอกว่าไม่เป็นไรอีก...ถูกอีก มะรินน้ออีกลีบหนึ่ง ท่านก็ว่าไม่เป็นไร.... ก็ถูกอีก

แต่ถ้าชุดลงวันละคืบไม่รู้จักหยุด ถึงท่านจะบอกว่า ไม่เป็นไรๆ ทุกวันก็ตาม นานเข้า หลุมนั้นก็ลึกลงๆ อาจถึง ๑๐๐ คืบ ๒,๐๐๐ คืบ และการขึ้นจากหลุมนั้น ท่านอาจจะต้องใช้บันไดพาด ก้าวขึ้นเองไม่ได้ง่ายๆ เหมือนแต่ก่อน และถ้าขึ้นชุดลึกลงไปอีก เพียงวันละคืบๆ เท่านั้นท่านก็จะไม่มีทางขึ้นจาก หลุมนั้นได้เลย แม้ปากท่านจะบอกว่า ไม่เป็นไรๆ ก็ตาม และก็ไม่นั่นกว่าผู้อื่นจะสามารถช่วยท่านได้ สิ่งที่น่าที่ที่สุด มีอยู่อย่างหนึ่ง คือหลุมนั้นจะกลายเป็นหลุมฝังศพของท่านเอง เรื่องดื่มเหล้าก็เหมือนกันนั่นแหละ ท่าน เพราะคนหลงคารมของตัวเองว่าไม่เป็นไรๆ นั้นแหละ พินาศล่ม จมไปนับไม่ถ้วนแล้ว”

โทษข้อที่ ๒ เหล้าเป็นเหตุก่อวิวาท

ท่านคงจะเคยเห็นมาบ้าง คนที่ดื่มเหล้า แล้วชอบชวนทะเลาะไม่เลือกหน้า **เมาเหล้า**แล้วตะโกนด่าใครๆ ตามตรอกตามซอย **เมาเหล้า**แล้วเอานายมาด่าว่าสาตเสียเทเสีย **เมาเหล้า**แล้วพูดลวนลามผู้หญิง ไม่ว่าลูกเขาเมียใคร **เมาเหล้า**แล้วทำชก ทำต่อย แม้กับเด็กๆ ปูนุกปูนหลาน **หรือเมาเหล้า**อวดดี ทำดีกับพระทั้งวัด แล้วก็มียางคน พลอยเห็นว่า เหล้าเป็นของวิเศษ ทำให้คนกล้า ที่ว่าเหล้าทำให้คนกล้านั้นเป็นความจริง พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสว่า เหล้าทำให้คนขลาด แต่ตรัสว่าเหล้าเป็นเหตุก่อวิวาท

เราลองมาพิจารณากันดูอย่างเป็นกลางว่า ความกล้าที่เราได้จากเหล้า นั้น ใช้ได้จริงหรือไม่ ความกล้าเป็นคุณสมบัติพิเศษอย่างหนึ่งของคน ใครมีไว้แล้ว ดีกว่าความขี้ลาดตาขาว แต่เมื่อเรามีความกล้าแล้ว จะต้องมียิ่งหนึ่งคอยกำกับ หรือควบคุม เพื่อให้ความกล้านั้น แสดงออกในทางที่ไม่เป็นโทษ เหมือนดาบคมก็ต้องมีฝัก จึงจะไม่มันตราย สิ่งกำกับความกล้าได้แก่คุณธรรมที่เรียกว่า “สติ” ความระลึกได้ **กล้า - มีสติ จึงเรียกว่า กล้าหาญ**

ถ้ากล้า โดยไม่มีสติกำกับ เขาเรียกว่า ความบ้าบิ่น ไม่ใช่ความกล้า คนเรามักจะเข้าใจผิด เอาความบ้าบิ่นมาเป็นความกล้า คือเห็นใครทำอะไรได้ เกินกว่าคนสามัญ ก็ยกกันว่ากล้าความจริง การทำอะไร ผิดจากคนสามัญนี้ อาจทำไปโดยฤทธิ์

อย่างอื่นก็ได้ คนที่ทำอะไรแผลงๆ เลยขีดคนสามัญ เราก็เห็นกันทั่วไป และก็รู้จักกันอยู่แล้วว่า ไม่ใช่คนดี วิเศษเสมอไปที่นี้ เหล้าที่คนดื่มเข้าไปนั้น เป็นเครื่องทำลายสติ คือทำให้สติฟั่นเฟือน ลืมตัว และหมดสภาพที่เป็นตัวของตัวเอง คนเราพอสติ พิกลพิการไปแล้ว ก็ทำอะไรแผลงๆ ได้ทุกคน ถ้าเราจะถือว่าการทำเช่นนั้น เป็นความกล้าที่ดีแล้ว ก็นับว่าเป็นการเข้าใจผิด เพราะ ความกล้าเช่นนั้น ไม่มีประโยชน์อะไรเลยแก่ชีวิตของเราและแก่ใครๆ นอกจากเป็นทางนำความร้าวรานมาสู่สังคมเท่านั้น รวม ความแล้ว เหล้าแทนที่จะทำให้ผู้ดื่มเป็นคนกล้า ดังที่บางคนชอบอ้าง แต่กลับทำให้ ผู้ดื่มจนเมาแล้ว ชอบพูดพาลมกวนใจคนอื่น และเข้าใจผิดในตัวเองว่า เป็นผู้มีฤทธิ์ศักดิ์ดาเดช เหนือมนุษย์ทั้งหลาย กลายเป็นคนชอบก่อการทะเลาะวิวาท หลีกฐานพยาน มีอยู่ถมไป หนังสือพิมพ์ก็ลงข่าวให้อ่านอยู่ แทบมีวันแต่ละวัน ว่าเมาแล้วตีกัน เมาแล้วฆ่ากัน เมาแล้วชกต่อยกัน มีอยู่เสมอ

โทษข้อที่ ๓ เหล้านำโรคมาให้

หมายความว่า การดื่มเหล้าทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บหลายอย่างด้วยกัน ผมเองไม่ใช่หมอ พุดไป ประเดี๋ยวท่านก็จะว่า คิดเอาเอง พุดเอาเอง หันเข้าหาหมอดีกว่า ใครจะรู้เรื่องโรคดีกว่าหมอ และก็ควรจะได้รับความคิดเห็นจากหมอ ที่เชี่ยวชาญ ในแขนงต่างๆ เพื่อประมวลความคิดเห็นดู หมอคนแรกที่ผมได้ติดต่อปรึกษาหารือ เป็นหมอแผนปัจจุบัน รักษาโรคร้ายไข้ เจ็บธรรมดา ท่านเป็นผู้ชำนาญการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่ใหญ่ที่สุดของกองทัพบก คือพันเอก หลวงมงคลแพทยาคม (ยศในสมัยนั้น) ท่านชี้แจงว่าโรคที่เกิดจากการดื่มสุรา มีอยู่เป็นอันมาก เท่าที่พอจะนึกตอบผมได้ทันที ก็มีดังต่อไปนี้

๑. ทางเดินอาหาร เหล้าทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบ
๒. ทางระบบประสาท เหล้าทำให้มือสั่น ตามัว ทำให้เกิดวิกลจริต ที่เรียกว่า บ้าพิษสุรา
๓. ระบบทางเดินโลหิต เหล้าถ้าดื่มพอสมควร ทำให้ชีพจรเต้นเร็ว ถ้าดื่มมากทำให้ชีพจรอ่อนลง เต้นระยะไม่เท่ากัน และสุดท้ายหมดสติ
๔. ต่อมไม่มีสาย เหล้าทำให้อัณฑะเรื้อรัง ทำให้เกิดโรคเบาหวาน ปวดข้อ และเป็นโรคตับแข็ง
๕. ระบบการหายใจ เหล้าทำให้ผู้ดื่มหายใจช้าลง ระยะไม่เท่ากันรวมความแล้ว เหล้าให้โทษแก่ร่างกาย

เชิญท่านตามไปพบหมออีกท่านหนึ่งคือนายแพทย์ประสพ รัตนากุล ท่านผู้นี้เป็นนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางจิตและประสาท ได้เคยไปศึกษาเรื่องเหล้าโดยตรง ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาครั้งกลับมาเมืองไทยแล้ว ก็ได้พยายามหาทางชี้แจงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการดื่มเหล้าให้ประชาชนทราบอย่างกว้างขวาง ในคราวเข้าประชุมร่วมกันที่กระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็น กรรมการลดการดื่มสุรา ผมได้รับมอบบันทึกเรื่องเหล้าไว้จากท่านชุดหนึ่ง ในบันทึกนั้นท่านกล่าวถึงเรื่องในอเมริกา เขามี สมาคมเลิกเหล้า (Alcoholics anomymhus) สมาคมได้พยายามค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องการดื่มสุรา ซึ่งเป็นปัญหาทางการ แพทย์ทุกแห่งทุกมุมจนสามารถสรุปลงได้ว่า

โรคติดสุรา มีอยู่ ๖ ประเภท คือ

๑. Pathological คือโรคเมาเหล้า
๒. Pelirium Tremens คือโรคไข้เหล้า มีอาการลืมนัด ผวาง่าย มีไข้สูง ๓ - ๑๐ วัน ระแวงมองเห็นภาพลวงตา แล้ว หวาดกลัว รู้สึกแปลกๆ คล้ายเมลงตอมไต้ผิวหนึ่ง อัตราการตายสูงถึง ๑๐ %
๓. Korsakoff's Syndrome คือโรคเหล้าละลายประสาท ไม่อยากกินอาหาร เหน็บชา ลืมตัวง่าย พูดพล่อย
๔. Acutchallucinosis คือโรคเหล้าละลายจิต มีอาการเหมือนโรคจิต มีความระแวงและสำคัญผิด เห็นและได้ยิน สิ่งลวงตา ลวงหู บางครั้งทนไม่ได้ ต้องด่า หรือออกทำทางประกอบ

นอกจากนี้ ท่านได้กล่าวถึงสถิติในอเมริกา มีคนติดเหล้าประมาณ ๕ - ๗ ล้านคน คนเหล้านั้นทำให้เกิดผลเสียแก่ทางเศรษฐกิจของชาติ ๘,๐๐๐ ล้านเหรียญต่อปีในนิวดาเปสต์ มีหลักฐานแน่นอนว่า คนที่ฆ่าตัวตายนั้น เป็นพวกติดเหล้าเสีย ๘๐ % ดร.ฟอเรล ได้ทำการสำรวจ ในประเทศสวีต พบว่า ๓ ใน ๔ ของพวกอาชญากร ปรากฏว่าเป็นพวกติดเหล้า และ ๑ ใน ๓ ของคนที่ต้องไปรักษาตัวในโรงพยาบาลโรคจิตนั้น มีเหล้าเป็นต้นเหตุรวมอยู่ด้วยเสมอ ฟังหมอแผนปัจจุบันก็คนๆ กี่ว่าเหล้าเป็นเครื่องนำโรคเหมือนกันลองหันไปหาหมอไทยๆ แผนโบราณดูบ้าง จะว่าอย่างไร ? สำหรับหมอแผนโบราณ ผมจะไม่ไปรบกวนหมอตามบ้านล่ะเข้าเฝ้า “หมอเดิม” ที่เดียว คือ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ผู้ทรงรอบรู้เรื่องเหล้านี้เป็นอย่างดี ได้ทรงอธิบายไว้ชัดเจน ว่าเหล้าทำให้เกิดโรคหลายอย่างเช่น

- * โรคขัดตามข้อ
- * โรคเมื่อยขบ
- * โรคแน่น มีลมพิษในกระเพาะ
- * โรคจุกเสียด
- * โรคอ้วก
- * โรคอ้วนจุ อ่อนเพลีย
- * โรคนอนไม่หลับ
- * โรคเบื่ออาหาร ลื่นเป็นฝ้า คอแห้ง

เท็จจริงประการใด หวังว่าทุกท่านพอจะพิสูจน์ได้ ลองนึกถึงคนที่ติดสุราดูก็ได้ เท่าที่ท่านเคยพบ เห็นว่ามีโรคพวกนี้จริงหรือไม่ รวมความว่า หลักวิชาการอันหนึ่ง ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เมื่อ กว่า ๒,๕๐๐ ปีก่อนโน้นว่า “เหล้านำโรครมาให้” ก็ยังถูกต้องจนทุกวันนี้ “หมอ” ทั้งแผนเก่าแผนใหม่ ทั้งหมอไทย หมอฝรั่ง ต่างรับรองกันทั้งสิ้น.

โทษข้อที่ ๔ เหล้าทำให้เสียชื่อเสียง

แน่นอนที่สุด ชื่อเสียงย่อมไม่มีแก่คนสติฟั่นเฟือน ซึ่งอาจทำความผิดได้ทุกประตุ บางคนอ้างว่า ดื่มเพื่อสังคม คล้ายๆ กับว่า การสังคมคบหากัน จำเป็นต้องดื่มเหล้า ไม่ดื่มไม่ได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด หรือเป็นการแก้ตัว ผมเคยฟังท่านผู้ใหญ่บรรยายมารยาทในสังคม และเคยศึกษาจากตำราสังคมหลายเล่ม ไม่เคยฟังหรือพบว่า การสังคมต้องดื่มเหล้า มีแต่สอนซ้ำๆ ซากๆ ว่า “จงอย่าดื่มสุรา ถ้าอดไม่ได้จริงๆ ก็จงดื่มให้น้อยที่สุด และเมื่อรู้สึกตัว ว่าเมาควรรีบปลีกออกจากสังคมเสีย...” มีแต่สอนกันอย่างนี้ เหล้าไม่ใช่แกนแห่งสังคมแน่ บางคนอ้างความจำเป็นในการผูกมิตร จึงดื่มเหล้า อ้างว่าถ้าไม่ดื่มเหล้า เราจะนับถือกันได้อย่างไร ? นี่ก็อีกแหละ คนเลี้ยงเหล้ามีเพื่อนมากจริง เราอาจหาเพื่อนได้เป็นพันๆ ในชั่วโหม่งเดียว แต่น่าเสียดายที่หัว รุ่งเช้า เหล้าสร้างแล้ว มิตรภาพก็สร้างไปด้วย พอเมาแล้ว ก็มักจะปวราณา “น้องชายมีอะไรใช้พี่นะ อย่าเกรงใจ...” แต่รุ่งเช้า พูตกันไม่รู้เรื่อง ดุซี้ เพราะฉะนั้น เราตั้งสูตรได้ว่า มิตรที่ได้ด้วยเหล้า ก็เหมือนผ้าที่ย้อมด้วยขมิ้น สีดกเร็ว ต้องย้อมกันบ่อยๆ จึงจะได้สีเดิม ผู้ที่ผูกมิตรด้วยเหล้า ถ้าตัวตกอับลง ไม่มีเหล้าให้เขากินเมื่อไร มิตรก็จะหายไปเมื่อนั้นผมเคยเห็นมาแล้ว เป็นเหตุการณ์ที่เกิดใกล้กับตัวข้าพเจ้ามาก คือท่านผู้ซึ่งเคยเป็นเจ้ามือเลี้ยงเหล้าขนาดหนักผู้หนึ่ง ซึ่งบรรดาคอสุราทั้งหลายยกเป็น “ตัวเฮีย” ที่เดียว เกิดล้มป่วยลงอย่างหนัก พอแสดงอาการหมดหวังที่จะเป็นเจ้ามือได้ต่อไปแล้ว บรรดาสุรามิตรทั้งหลายซึ่งไม่เคยขาดบ้านแต่ก่อน หายหน้าไปหมด เหลือแต่ผู้นับถือกันด้วยใจแท้ๆ ไม่มีอะไรย้อมคอยนั่งกรอก ข้าวกรอกน้ำให้ เป็นอย่างนี้แหละท่าน มิตรภาพในขวดเหล้า มันระเหยได้เมื่อเหล้าหมด มิตรก็หมดด้วย

โทษที่ ๕ เหล้าเป็นเหตุให้ทำนออดสู

ข้อนี้ จริตที่สุดอีกเหมือนกัน ใครๆก็เคยพบเคยเห็น คนเราเวลาปกติก็เรียบร้อย จะออกจากบ้านแต่ละที ต้องกวาดชั้น เลี้ยงเก้ง กลับไม่กระดิก จะพูดจากรู้จักรักษาศีลชั้นเชิง ไว้ศักดิ์รักษาศรีไม่ให้ใครดูถูก แต่ครั้นมาแล้ว กลายเป็นคนละคน ความคิดที่จะถนอมเกียรติ และศักดิ์ศรีของตนเอง ไม่รู้หายไปไหน เลยทำอะไรได้ทุกอย่าง ที่คนไม่เมาทำไม่ได้ ที่ว่าทำนออดสู ก็คือทำสิ่งน่าอัปยศ เช่น นอนกลางถนน นั่งลงบนที่โสโครก ถ่ายอุจจาระปัสสาวะ และโก่งคออาเจียนในที่ทุกหนทุกแห่ง ปล่อยปละกับการแต่งเนื้อแต่งตัว รวมความว่า “หมดตัว” ก็แล้วกัน อย่าว่าแค่เสื้อผ้าเลย แม้แต่แข่งชาติบนมือของตัวเอง ก็ปล่อยทิ้งหมด มันเป็นเรื่องจริงที่ไม่น่าจะเสียเวลาอธิบาย เพราะเห็นกันอยู่ทั่วไปแล้ว หัวคิดที่ออกมาในขณะมีเมานั้นเป็นหัวคิดที่ใช้การไม่ได้ มีใครมาเล่าให้ฟัง จำไม่ได้เสียแล้ว

จำได้แต่ว่า ขณะนั้น ข้าพเจ้าประจำอยู่ที่กองพลที่ ๔ นครสวรรค์ และก็กำลังโดยสารรถลงมาจากเหนือ มีใครคนหนึ่งสนทนามาในรถไฟ มาเล่าให้ฟังถึงหัวคิดของคนเมา เท็จจริงให้เป็นของคนเล่าก็แล้วกัน และถ้าพาดพิงถึงท่านผู้ใด ก็ขอโทษด้วย เล่าตามที่เขาเล่า ครั้งหนึ่ง ทางจังหวัดมีการสร้างถนนจากตัวจังหวัดไปถึงอำเภอแห่งหนึ่ง ครั้นทำถนนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็สั่งให้คนงานเอารถบรรทุกหลักกิโลเมตร ไปปักตามรายทาง วิธีทำก็คือ คนพวกพวกนี้จะต้องวัดระยะทาง ๑ ก.ม. และขุดหลุมปักหลักกิโลไว้ แต่ครั้นฝนสายตานายไปแล้ว คนงานทั้งหมดก็พากัน “ตกล้ำ” ล่องกันเสียเมาแถม พอเมาแล้วก็เกิดความคิดขึ้นมาแปลกๆ คนหนึ่ง เสนอความเห็นขึ้นว่า การที่นายสั่งให้ปักหลักกิโล รายกันออกห่างกัน ๑ ก.ม.นั้นไม่ถูกต้องผิดศีลธรรม เพราะเป็นการทรมานหลักกิโล ให้พลัดพรากกัน เขาจะคุยกันบ้างก็ไม่ได้ เป็นบาปหนัก นายสั่งผิด คณะพรรคพวกเห็นจริงด้วย มีมติเป็นเอกฉันท์ ไชโย บั๊กหลักกิโลรวม กันไว้ดีกว่า ที่สุด เมื่อเสร็จแล้ว หลักกิโลสายนี้ก็เลยพิกุลไปหมด บางทีเดินตั้งครึ่งวันก็ไม่เจอหลักกิโล แต่พอเจอเข้า ก็เห็นปักรวมกันไว้ เป็นสิบๆหลัก ตั้งสลอนเหมือนป่าช้าฝรั่งครั้นสอบสวนได้ความตามที่เล่ามาแล้ว คือคนงาน พากัน “ตกล้ำ” เสีย พอสมองพิกุล งานก็มีการไปด้วย... น้า อุดหนุนแลกพอตาลดลง เรียก ลูกเขยว่าเพื่อน...ลูกเขยสถาปนาตัวเองขึ้นเรียกพ่อตาว่า “ไอ้น้องชาย” มีอยู่ผมไปในวงสุรา”

โทษข้อที่ ๖ เหล้าบั่นทอนกำลังปัญญา

ยังมีผู้เข้าใจผิดอีกอย่างหนึ่งว่า เหล้าทำให้ปัญญาเบื่องปรารถน์ หัวคิดแล่น บางคนอ้างตัวอย่าง สุนทรภู่ กวีเอกของไทย ว่าแต่งกลอนได้ดี ก็เพราะเหล้า มีชื่อเสียงเพราะเหล้า ซึ่งเป็นความเข้าใจ และเป็นการอ้างที่ผิดจากความจริง ความจริงสติปัญญาของคนได้มาจากการศึกษา คนกินเหล้ามาก เหล้าทำให้ปัญญาทึบ ถ้าเขาไม่ได้กินเหล้า สมอจะมินชา แต่ถ้ากินเหล้า เหล้าจะเข้าไปกระตุ้นเส้นประสาท ให้ความคิดแจ่มใสชั่วประเดี๋ยวหนึ่ง แล้วก็กลับทรุดหนักลงไปอีก คนติดสุราแล้ว เลยคว่าเอาตรงที่เหล้ากระตุ้นประสาทนั้น ว่าเหล้าทำให้ปัญญาเบื่องปรารถน์ เป็นการคิดถึงผลได้เพียงหยิบมือเดียว แต่ที่เสียไปตั้งกองไม่พุดถึง การที่อ้างสุนทรภู่เป็นตัวอย่างว่า แต่งกลอนได้ดีเพราะเหล้า และมีชื่อเสียงเพราะเหล้า นั้นผิดถนัด

อ่านประวัติสุนทรภู่ดูเถาะ ฉบับของสภากาชาดธรรมแห่งชาติ และฉบับของ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ แสดงไว้ชัดเจนว่า สุนทรภู่เป็นนักแต่งกลอนก่อนกินเหล้า ไม่ใช่กินแล้วจึงแต่งเป็นจะว่าสุนทรภู่ได้ปัญญามาจากเหล้าได้อย่างไร และเหล้าไม่ได้ทำให้ชื่อเสียงของสุนทรภู่ดีขึ้นเลย ตรงข้าม เหล้าทำให้สุนทรภู่ลำบากยากเข็ญมาก แล้วทำให้สุนทรภู่ต้องติดคุกติดตะราง เหล้าทำให้สุนทรภู่ถูกเมียทิ้งและเหล้าทำให้สุนทรภู่ ถูกใครเรียกว่า “อาลักษณ์ขี้เมา”

รวมความว่า ถ้าเกียรติยศของสุนทรภู่จะแจ่มใสเหมือนดวงอาทิตย์ เหล้าก็เป็นผู้สร้างจุดดำขึ้นในดวงอาทิตย์นั้น ข้อนี้สุนทรภู่เองรู้ดี จึงแต่งกลอนสาปเหล้าว่า “น้านรก” กลอนนั้นว่า

“ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควันโขมง

มีคันทองผุกสาขี้ไพลยเสา

ไต่บาปกรรมน้านรกเจียวอกเรา

ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย”

และเมื่อสำนึกตัวได้แล้ว สุนทรภู่ก็เลิกดื่มเหล้า แล้วเขียนกลอนไว้ว่า “ถึงนครชัยศรีมีโรงเหล้า เป็นของเมาตัดขาดไม่ปรารถนา ถ้าเหล้าเพิ่มสติปัญญาให้คนจริง เราคิดง่ายๆ ก็แล้วกัน รัฐบาลคงเปิดให้คนดื่มเหล้ากินอย่างเสรีมานานแล้ว พลเมืองจะได้ฉลาดไม่ต้องตั้งกระทรวงศึกษาธิการให้เสียเงินเปล่าๆ และพระพุทธเจ้าคงไม่ห้ามการกินเหล้าเนการศึกษาเรื่องโฆษณาว่าการกินเหล้า ดื่อย่างนั้น อย่างนี้ เป็นเรื่องของคนดื่มเหล้าจนติด แล้วโฆษณาปลอบใจตัวเอง และในโอกาสเดียวกันก็หาเพื่อน หรือหาเจ้ามือไว้ ฝ่ายคนขายเหล้าก็กระพ้อใหญ่ เพื่อให้คนนิยมกินเหล้ามากๆ ตัวจะได้รวย”

ความรักของพ่อ

ปัญญานันทภิกขุ

วันพ่อ เป็นวันสำคัญวันหนึ่งที่รัฐบาลไทยได้จัดจัดทำขึ้น การที่ได้จัดจัดทำเรื่องวันพ่อขึ้น ก็เพื่อให้ประชาชนได้มีความสำนึกว่าเรานี้เกิดจากพ่อแม่ เราไม่ได้เกิดจากโพรงไม้ ไม่ได้เกิดจากดอกบัว หรือไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ แต่เกิดจากพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด

ความหวังของพ่อแม่

พ่อแม่ที่เกิดเรานั้น ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ ไม่ใช่เรื่องความสนุก แล้วผลพลอยได้คือลูกออกมา ไม่ใช่อย่างนั้น พ่อแม่ทั้งหลายมีความปรารถนาที่จะมีลูก เมื่อแต่งงานแล้วทุกคนก็อยากจะมีลูก เมื่อแต่งงานแล้วทุกคนก็อยากจะมีลูกไว้ทั้งนั้น ที่ต้องการมีลูกไว้ก็เพื่อจะไว้สืบสกุล ไม่ให้พันธุ์มนุษย์นี้ต้องสูญหายไปจากโลกนี้

อันนี้คือความหวังของพ่อแม่ทั่วไปที่ต้องการจะมี ถ้าไม่มี ก็รู้สึกว่ามีทุกข์ ได้พบพ่อแม่มากมาย ที่แต่งงานอยู่กินกันแล้วไม่มีลูก ก็มีความทุกข์อยู่ในจิตใจ ทุกข์ว่าเราไม่มีลูก ตายแล้วไม่รู้จะเอาสมบัติให้ใคร หรือว่าเราแก่ชราไม่รู้ว่าจะให้ใครดูแลรักษา เจ็บไข้ได้ป่วยก็จะเป็นปัญหาจึงได้เกิดความทุกข์เรียกว่า นรกขุมปุตตะ คือการไม่มีลูกนั่นเองเพราะฉะนั้นทุกคนก็อยากมีลูกไว้สืบเชื้อสายสกุลด้วยกันทั้งนั้น

พ่อคือผู้นำของครอบครัว

ที่นี้ในครอบครัวก็มีพ่อ มีแม่ มีลูกหญิงลูกชาย ประกอบกันขึ้นเป็นครอบครัว ตามธรรมดาครอบครัวนั้น ก็มี พ่อบ้าน เป็นผู้นำ เรียกว่าเป็นผู้ใหญ่ในครอบครัว เป็นผู้นำในครอบครัวทุกชาติ ทุกภาษา ถือเหมือนกันว่า พ่อบ้านเป็นผู้นำในครอบครัว แม่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือพ่อบ้าน แล้วลูกทุกคนก็เรียกว่าพ่อแม่ตามแม่ อยู่กับพ่อแม่

“พ่อนี้มีหน้าที่ดูแลครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข

ทำมาหากิน หาเงินหาทอง

สร้างเนื้อสร้างตัวเพื่อความมั่นคงของครอบครัว

เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบุตรธิดา”

แม้มิมีหน้าที่เหมือนกัน คือ ช่วยเหลือพ่อบ้านให้ทำงานสะดวกสบาย มีอะไรพอช่วยได้ก็เข้าไปช่วย ช่วยกันจัด ช่วยกันทำ เพื่อให้กิจการที่จะทำนั้นสำเร็จด้วยดี ไม่ขัดคอกันไม่เถียงทะเลาะกันในเรื่องอะไรต่างๆ อยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การเคารพหัวหน้าครอบครัว

พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า ทุกครอบครัวต้องเคารพผู้ใหญ่ในครอบครัว เรามีคุณปู่ คุณตา คุณย่า คุณยาย ต้องเคารพ เราเคารพคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อไม่อยู่ คุณแม่อยู่เราเคารพคุณแม่ คุณแม่ตายไปอีกคน ใครเป็นใหญ่กว่าในครอบครัว ที่ต้องอุปโลกนขึ้นอีกคนหนึ่งว่าคนนี้เป็นหัวหน้าพวกเราจะต้องเชื่อฟัง ต้องเคารพ เราจะต้องทำตาม อันนี้คนไหนถูกเขาให้เกียรติเป็นหัวหน้า ก็ต้องนึกว่า เอ้อ ! เรานี้มันไม่ใช่คนธรรมดาแล้ว เขาเลือกให้เป็นหัวหน้าแล้ว ต้องประพฤติตนให้สมควรแก่ความเป็นหัวหน้า ต้องเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองน้องตูดตั้งแม่ไปกับลูกไป เคยเห็นไก่มันเลี้ยงลูกหลายตัว พ่อเหยี่ยวบินมา มันร้องกึกๆกักๆ

อ้าปากขึ้น ลูกซ่อนใต้ปีกหมด เทียวเดียวไม่ได้ แต่ว่าลูกโกตัวไหนเก วังออกไปนอกปีกแม่เทียวก็เดี่ยวเอาไปกินเท่านั้น

คนเราก็เหมือนกัน ไอ้คนไหนอยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนในครอบครัว ความชั่วมันทำร้ายไม่ได้ แต่ถ้าเราเกิดแตกแยกกันในครอบครัว เราก็ก่อทำร้าย เขาทำลายทีละคน ๆ มันก็หมด

มีสติกับคนมันก็หมดไม่มีเหลือ เพราะเราไม่พร้อมกันแต่ถ้าเราพร้อมกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดกำลัง เกิดความเข้มแข็ง เกิดความเคารพจากคนอื่น อันนี้สำคัญ ให้จำไว้เป็นหลักประจำจิตไว้ว่า เราทุกคนต้องเคารพพ่อแม่ บูชาพ่อแม่ ถือว่าพ่อแม่เป็นผู้นำในครอบครัวของเรา คำสั่งคำเตือนของคุณพ่อคุณแม่เป็นวาจาสิทธิ์ ที่เราจะต้องเชื่อฟังต้องปฏิบัติ เรียกว่า ละเมิดไม่ได้ ถ้าละเมิดแล้วอันตรายเกิดความเสียหาย อันนี้สำคัญขอให้จำไว้

“คนสมัยใหม่นี้บางทีก็เขวกันอยู่เหมือนกัน ไม่ค่อยจะรักพ่อแม่ เอาแต่ใจตัวเป็นใหญ่ ทำอะไรก็ทำตามใจ ไม่เชื่อไม่ฟังไม่เคารพ บางทีก็ดูหมิ่นถิ่นแคลนหาว่าคุณพ่อคุณแม่ไม่ได้เข้าโรงเรียนบ้างละ ไม่ได้อะไรต่ออะไรบ้าง คนหัวเก่าไม่ทันสมัยไปกันใหญ่แล้ว ไม่ได้ เรื่อยๆ ไปมองอย่างนั้นถ้าท่านไม่เก่ง ท่านเกิดเรามาไม่ได้ ไม่เก่ง เลี้ยงเราเติบโตไม่ได้ นับว่าท่านเก่ง ถ้าไม่เก่งท่านจะเลี้ยงดูเรามาได้อย่างไร”

พ่อพิมพ์ - แม่พิมพ์

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ขอบุติถึงเรื่องอิทธิพลของกรรมพันธุ์ก่อนสักเล็กน้อย กรรมพันธุ์เป็นหลักหนึ่งในเรื่องกรรมทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้สอนให้เราเชื่อในเรื่องของกรรม เราทำดีก็ได้ดี ทำชั่วก็ได้ชั่ว เราจะหนีจากผลกรรมไปไม่ได้เป็นอันขาด นี่เป็นส่วนที่ได้รับเฉพาะตัวผู้กระทำนอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดผลของกรรมไปทางสายเลือดอีกเพราะคนเราเมื่อมีการกระทำอะไรบ่อยๆ การกระทำนั้นก็ก่อให้เกิดเป็นนิสัยติดสันดานของตน

เมื่อท่านทราบ ว่า ตัวของท่านผู้จะเป็นพ่อแม่ผู้ใหญ่ให้กำเนิดแก่ลูกของท่าน มีอำนาจสูงพอที่จะทำให้ลูกของท่านเป็นอย่างไรที่ท่านเป็นอยู่ได้ ท่านมีความคิด มีความประพฤติหนักไปในทางใด ชั่วหรือดีก็ตามเถิด สิ่งนั้นจะช่วยสร้างสรรค์ชีวิตจิตใจให้แก่ลูกของท่านเสมอ อนาคตของลูกๆ เกิดจากการกระทำในปัจจุบันของท่าน ท่านจึงควรจะได้ระมัดระวังปัจจุบัน เพื่อให้ลูกมีอนาคตที่ดีขึ้น ข้อนี้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับท่านที่กำลังเตรียมตัวเพื่อเป็นพ่อแม่ของลูกๆ

“อย่านึกแต่เพียงว่า ท่านจะแต่งงานอยู่กันแบบผัว ๆ เมีย ๆ แล้วลูกคงจะเกิดออกมา เลี้ยงมันให้โตเพื่อใช้งานได้เท่านั้น แต่จงนึกว่า ลูกคือผู้สืบสกุลของเราต่อไป สกุลจะเป็นหลักหรือไม่ขึ้นอยู่กับอนาคตของลูกของท่านด้วย ลูกจะดีหรือเสียอยู่ท่านผู้เป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของลูก”

หน้าที่ของพ่อ - แม่

ถ้ามีลูกออกมา จะเป็นหญิงก็ตาม ชายก็ตาม ท่านก็ถือว่าเป็นลูกของท่าน ทะนุถนอมเลี้ยงดูรักษาเอาใจใส่ ได้ทำหน้าที่สมบูรณ์เรียบร้อย เช่น

“ห้ามไม่ให้ลูกกระทำความชั่ว แนะนำลูกให้กระทำความดี ให้ได้มีการศึกษาวิชาการตามสมควรแก่ฐานะ หางานให้ทำ หากครองที่สมควรให้ มอบทรัพย์ให้ในสมัยที่ควรจะมีมอบให้ เพื่อเอาไปตั้งเนื้อตั้งตัวต่อไป”

อันนี้เป็นเรื่องของพ่อแม่ของทุกคนรอบครัว ทำตามฐานะที่ท่านจะทำได้ เราทั้งหลายที่เป็นผู้ใหญ่ ขอให้คิดดูสักเล็กน้อย ถ้าเราไม่มีคุณพ่อคุณแม่ เราจะมีเกิดมาได้อย่างไร หรือเราเกิดมาแล้วท่านไม่เลี้ยงเรา ท่านเอาไปทิ้งเสียที่กองขยะ หรือเอาไปทิ้งไว้ เราจะได้รับทุกข์ขนาดไหน จะเดือดร้อนอย่างไร เราจะกลายเป็นเด็กกำพร้าอนาคตไม่มีใครเลี้ยงดู แต่คุณพ่อคุณแม่ท่านมีน้ำใจคือมีพระอยู่ในใจ พระนั่นก็คือ พระเมตตา พระกรุณา พระมุทิตา พระอุเบกขา ท่านมีครบทั้ง ๔

ลูกหลายคนพ่อ - แม่เลี้ยงได้ พ่อคนเดียวลูกเลี้ยงไม่ได้

วันหนึ่งหลวงพ่อกำลังรถแท็กซี่ คนขับรถแท็กซี่แก่แล้วถามว่า นี่โยมอายุเท่าไรนี้ ๖๒ โอ้ ! เท่ากัน ฉันเวลานั้น ๖๒ เดียวนี้มัน ๖๙ แล้ว เลยกบอก ๖๒ โอ้คราวเดียวกันนี้ทำไมขับรถอยู่จนแก่จนเฒ่าอย่างนี้ ลูกเต้าไม่มีหรือ ผมมีลูกตั้ง ๖ คน แล้วลูก ๖ คนทำอะไร ๕ คนเป็นราชการ โอ้คนสุดท้ายต้องมันปัญญาอ่อนบ้า ๆ เป๋อ ๆ เลยกอยู่บ้าน แล้วลูก ๆ ที่เป็นข้าราชการเขาไม่ว่า โยมหรือว่า แก่แล้วยังไปขับรถแท็กซี่อยู่ทำไม เขาก็บ่นเรื่อย พ่อแก่แล้วไม่น่าขับแท็กซี่ เห็นเขาบ่นมากวันหนึ่งก็บอกว่า เอาเถอะ...พ่อจะเลิกขับรถแท็กซี่ แต่ว่าลูกทุกคนให้เงินพ่อเดือนละ ๑๐๐ บาท ๕ คน ก็ ๕๐๐ บาท พ่อว่าอย่างนั้น ลูกบอกว่าเดี๋ยวเรื่องนี้ต้องปรึกษา ต้องเปิดประชุมสภาวิสามัญเลย เขาไปประชุมกันเสนอญัตติขึ้นในที่ประชุมว่า พ่อนี้อายุมากแล้ว ไม่ควรจะให้ไปขับรถเดี่ยวจะลำบาก วันนั้นที่พูดกับพ่อแล้ว พ่อบอกว่าให้เราทุกคนสละเงินคนละ ๑๐๐ บาท ให้ท่านทุกเดือนเป็นอย่างโรตตินี้ใครจะรับหลักการบ้าง แหม ! ได้เถียงกันไปต่าง ๆ นานา ผลที่สุดลงมติว่า ไม่รับหลักการเลย ก็ไม่ได้ช่วย ต่างคนก็ว่าข้าวของมันแพง ลูกก็หลายคน บ้านก็ต้องเช่า นี่ดูซิโยม พ่อแม่เลี้ยงลูก ๖ คน ไม่บันลเยก ส่งให้เล่าให้เรียนเป็นข้าราชการ ลูก ๖ คนจะเลี้ยงพ่อกับแม่ ๒ คน ต้องเกี่ยงกัน คนโน้นก็ว่าของแพง คนนี้ก็ว่าลูกหลายคน ไ้บ้างก็ว่าบ้านก็ต้องเช่า ไอ้โน่นไอ้นี้เกี่ยงกัน พ่อแม่เลี้ยงลูกไม่มีเกี่ยงเลย ๑๐ คนไม่เกี่ยง ๑๒ คนก็ไม่เกี่ยง เรียบร้อยให้เจริญเติบโตทั้งนั้น แต่ว่าพอลูก ๕ คน เลี้ยงพ่อไม่ได้ มันเป็นอย่างนี้ แล้วผมก็ต้องขับรถต่อไป ก็บอกว่านี่เนะโยม คนสมัยนี้มันไม่เหมือนสมัยก่อน

“คนสมัยก่อนเขาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เดียวนี้เขาจะเอาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่มีอะไรก็ยังมีจะเอา คนทำงานมีเงินเดือน กลับมาก็ยังต้องหิ้วเงินมา มีอะไรจะดั่งได้ก็ดั่งเอาไป ดั่งเอาเรื่อยไป กลัวจะเสียเปรียบคนอื่น จะได้ค่อยไป มันเห็นแก่ตัว คนเรานี้มันเห็นแก่ตัว คิดจะเอาตะพึดตะพือ ไม่คิดจะให้ มันยุ่ง”

พ่อ - แม่ : พระในบ้าน

ในเรื่องพ่อแม่เนี่ยอยากจะขอฝากไว้สักหน่อยว่า ท่านเป็น “เทพเจ้า” ของเรา...เป็นเทพเจ้าผู้ให้ชีวิตจิตใจ ให้เลือดเนื้อ ให้อะไรทุกอย่างแก่เรา ที่เราได้มีชีวิตปลอดภัยไปรอดมาวันนี้ เพราะอะไร ? ก็เพราะเจ้าประคุณพระ ๒ องค์นั่นแหละคือ พระ...พ่อ พระ...แม่

“พ่อแม่ เป็นพระในบ้าน เป็นพระในเรือน เป็นพระที่อยู่ใกล้เรา เป็นเทวดาที่อยู่ประจำบ้านประจำเรือน เราไม่ต้องไปไหว้เทวดาที่ไหน ไม่ต้องไปไหว้อะไรที่ไหน ไหว้พ่อไว้แม่ก็พอแล้ว เคารพพ่อแม่ นับถือพ่อแม่ มันก็หนักแน่นพอแล้ว นี่ไปไหว้สิ่งอื่นแต่ไม่ไหว้พ่อแม่...ไปรักคนอื่นแต่ไม่รักพ่อแม่”

เหมือนผู้ชายบางคนพอแต่งงานแล้ว ลืมแม่เลย หลงเมีย ไม่ใช่เรื่องอะไร หลงเมียลืมแม่ หลงตนลืมแก่ เขาว่าอย่างนั้น หลงตนลืมตาย หลงกายลืมแก่ พ่อหลงเมียลืมพ่อลืมแม่ไปหมด เมียกระซิบข้างหูมันดังเหลือเกิน มีอิทธิพลเหลือเกิน พ่อแม่เรียกก็คำก็ได้ยินแล้ว อ้ายหนูลืมพ่อแม่ไปเสียแล้ว ไปหลงเมีย มันก็เสียหาย

การตอบแทนบุญคุณพ่อ - แม่

ถ้าคุณพ่อคุณแม่เรายังมีชีวิตอยู่ เราจะต้องตอบแทนท่านด้วยการเลี้ยงท่าน รักษาท่านเวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ช่วยทำกิจการงานให้แก่ท่าน เมื่อท่านต้องการอะไร ต้องหาสิ่งนั้นมาให้ท่านบ้างตามความปรารถนาของท่าน สนองความต้องการให้ท่านได้รับประโยชน์สมความตั้งใจ เอาใจใส่ดูแลในเรื่องการกินการอยู่ทุกประการให้เรียบร้อย ให้เหมือนกับเมื่อเราเล็กๆ คุณแม่เลี้ยงเราอย่างไร คุณพ่อดูแลเราอย่างไร เราก็ทำอย่างนั้นกับท่านอีกทีหนึ่ง

เวลาท่านถึงแก่กรรมไปแล้ว เราก็ทำบุญกุศลตามธรรมเนียม อุทิศบุญไปให้แก่ท่าน อันนี้เป็นเรื่องของกรรมคุณ หรือการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ผู้ได้เลี้ยงดูเรามา คนอย่างนี้มีแต่ความเจริญ มีแต่ความก้าวหน้า จะไม่มีความเสื่อมโทรมในชีวิตเป็นอันขาด

“คนที่ทำอะไรให้กับพ่อแม่ เป็นบุญหนัก เป็นบุญใหญ่ ได้บุญมาก แล้วก็จะตอบแทนแก่เราในกาลต่อไป”

ฉะนั้นในวันพืชมงคล ขอให้เราทั้งหลายได้เริ่มต้นชีวิต ในทางคิดถึงบุญคุณของพ่อ แล้วพยายามประพฤติปฏิบัติในสิ่งถูกต้อง เพื่อสนองบุญคุณของท่าน ให้ท่านได้รับความสบายใจอย่างประพาสสิ่งใดเหลือไหลนอกกลุ่มนอกทาง คนใดไปประพฤติอะไรที่ไม่เหมาะสมไม่ควรอยู่บ้าง ก็ให้กลับจิตกลับใจเข้าหาพระคุณของพ่อแม่เหมือนเรามาอยู่ในอ้อมอกของคุณพ่อ คุณแม่ต่อไปให้ท่านได้อุ่นใจ ได้สบายใจ เมื่อใดท่านนึกถึงลูก ให้ท่านได้ยิ้มอย่างอารมณ์ดี ไม่ใช่พอนึกถึงลูกแล้วน้ำตาไหลนองหน้า ต้องเอาผ้าเช็ดน้ำตากแล้วคนอื่นจะเห็น อันนี้เพราะว่าลูกมันไม่เอาไหน ไม่คิดถึงพ่อแม่ คิดถึงแต่ตัว เอาแต่ใจตัว เป็นคนที่เรียกว่าใช้ไม่ได้

“คนที่เป็นพ่อเป็นแม่ก็เหมือนกัน ควรจะได้สำนึกในหน้าที่ในฐานะที่เราเป็นแม่ เราเป็นพ่อ ว่าเราควรจะทำตัวอย่างไร ควรจะประพฤติเป็นตัวอย่างแก่ลูกอย่างไร ควรสอนลูกอย่างไร ควรอบรมลูกของเราอย่างไร เพื่อให้ลูกเราเจริญด้วยคุณธรรมตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา”

ถ้าเราทำได้ดังที่กล่าว เราก็จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตในการงานตลอดไป

โครงการทอดกฐินสามัคคี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประจำปี ๒๕๕๑

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๙ ผลิตพระพุทธรูปศาสตรบัณฑิตมาแล้ว ๑๖ รุ่น พระพุทธรูปศาสตรมหาบัณฑิต ๒ รุ่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ๑๗ รุ่น ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๒ รุ่น แพทย์แผนไทย ๑๒ รุ่น ในเทศกาลบุญกฐินมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการทอดสามัคคีเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย และในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ นี้ เป็นปีมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคมมหามงคลด้วย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จึงได้จัดโครงการทอดกฐินสามัคคีประจำปีขึ้น เพื่อระดมทุนจัดสร้างกุฏิกรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยดังกล่าว

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อหาทุนสร้างกุฏิกรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๒.๒ เพื่อเป็นการสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

จัดทอดกฐินตามประเพณีอย่างที่เคยจัดมาเป็นประจำทุกปี โดยจัดเป็น ๒ กอง คือกองหนึ่งทอดถวายพระที่จำพรรษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และอีกกองหนึ่งทอดถวายพระที่จำพรรษาที่ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา วัดป่าบ้านยางหย่อง ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๔. วิธีการดำเนินโครงการ

- ๔.๑ ขออนุมัติโครงการ
- ๔.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ
- ๔.๓ ประชุมคณะกรรมการ
- ๔.๔ ดำเนินการตามแผน
- ๔.๕ สรุปและประเมินผลโครงการ

๕. ระยะเวลา/สถานที่

๕.๑ วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ตั้งองค์กฐินสามัคคี ที่อาคารพิมลธรรมวรรณิสสรอุทิศ สถานีวิทยุกระจายพระพุทธศาสนา F.M.101.75 MHz. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร.๐-๔๓๒๘-๓๐๓๑, ๐-๔๓๒๘-๓๐๓๒

๕.๒ วันพุธที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ทำพิธีทอดถวายกฐินที่อาคารพิมลธรรมวรรณิสสรอุทิศ สถานีวิทยุกระจายพระพุทธศาสนา F.M.101.75 MHz. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๖. แผนปฏิบัติการประจำปี

กิจกรรม	แผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๐											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ขออนุมัติโครงการ										<->		
แต่งตั้งคณะกรรมการ											<->	
ประชุมคณะกรรมการ											<->	
ดำเนินงานโครงการ											<->	
สรุปและประเมินผล												<->

๗. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

๗.๑ แหล่งงบประมาณ

จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๗.๒ ประมาณการค่าใช้จ่าย

๗.๒.๑ ค่าตอบแทน

- ถวายพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ๙ รูปๆ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ถวายพระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา ๒ กัณฑ์ เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

๗.๒.๒ ค่าใช้สอย

- ค่าจัดนิทรรศการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าองค์กฐินและบริวาร เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าเช่าเวที	เป็นเงิน	๑,๐๐๐	บาท
- ค่าเช่าเต็นท์ จำนวน ๕ หลังๆ ละ ๗๐๐ บาท	เป็นเงิน	๓,๕๐๐	บาท
- ค่าถ่ายทำ VCD จำนวน ๑ ชุด (๒ วัน)	เป็นเงิน	๕,๐๐๐	บาท
- ค่าล้างอัด ขยายภาพ	เป็นเงิน	๑,๕๐๐	บาท
- ค่าพาหนะคิลปินและดนตรีพื้นบ้าน	เป็นเงิน	๕,๐๐๐	บาท
- ค่าพิมพ์ฎีกาและใช้สอยอื่นๆ	เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
รวมเป็นเงิน		๕๐,๐๐๐	บาท

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๘.๑ สำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น โทร. ๐-๔๓๒๘-๓๕๔๗ โทรสาร.๐-๔๓๒๘-๓๓๙๙
- ๘.๒ สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา F.M.101.75,88.50 MHz.โทร.๐-๓๔๒๘-๓๐๓๑-๒
- ๘.๓ ชมรมรวมพลคนพุทธ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ :

- ๙.๑ ได้ก่อสร้างกุฏิกรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
- ๙.๒ พุทธศาสนิกชนได้ร่วมกันทำบุญทอดกฐินสามัคคี เพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบไป
- ๙.๓ ได้ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เจริญถาวรสืบต่อไป

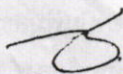
ผู้เสนอโครงการ

(พระมหาสุทนต์ สุนทรธมโม)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น

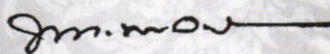
ผู้เห็นชอบโครงการ

(ผศ.ชอบ ดีสวนโคก)

ประธานชมรมรวมพลคนพุทธ

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูปลัดนายนายกรวัฒน์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

๒๘ /ต.ค./๕๑

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น

ที่ ๒๐๔ / ๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑

ด้วยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้จัดงานทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑ ขึ้น เพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนา สืบทอดประเพณีอันดีงาม ทอดถวาย ณ อาคารเรียน ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เพื่อหาทุนทรัพย์ก่อสร้างกุฏิกรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา บ้านยางหย่อง ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้ง “คณะกรรมการจัดงานทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑” ตามรายชื่อต่อไปนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

๑. พระครูปลัดนายนกรวัฒน์	รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น	ประธาน
๒. พระครูภาวนาโพธิคุณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธาน
๓. พระครูศรีปริยัติสุนทร	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๔. ดร.พระมหาบาง เขมานนโท	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนธรรม	กรรมการ
๕. พระครูปลัดสำนวน โอภาโส	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	กรรมการ
๖. พระมหาประทีป สญฺญโม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
๗. ดร.อุดร จันทวัน	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	กรรมการ
๘. นายบุญมา ทวิภักดิ์	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๙. รศ.อุดม บัวศรี	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๑๐. ผศ.ชอบ ดีสวนโคก	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๑๑. รศ.ดร.เอกฉัตร จารุเมธีชน	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๑๒. นายเปลื้อง พลโยธา	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๑๓. พระมหาสุนทร สุนทรธมฺโม	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น	กรรมการ/เลขานุการ

มีหน้าที่ อำนวยความสะดวกและสั่งการให้การจัดงานทอดกฐินสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์

คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

๑. พระครูปริยัติธรรมวงศ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	ประธาน
๒. นายนิเทศ สนั่นนารี	หน.ฝ่ายนโยบายและแผน	รองประธาน
๓. พระมหาพุทธนา ขนดีสาโร	เจ้าหน้าที่โครงการ ปบส.	กรรมการ
๔. พระอินตอง อุตโตโม	เจ้าหน้าที่โครงการครูสอนฯ	กรรมการ
๕. พระอาคม คมภิรปญโญ	เจ้าหน้าที่โครงการครูสอนฯ	กรรมการ
๖. พระทองมี ถิรจิตโต	นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ	กรรมการ
๗. สามเณรอุทิศ เมืองศรีสุข	นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ	กรรมการ
๘. นายศักดิ์นันท์ ศรีหาบงค์	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ/เลขานุการ
๙. นางสาวอมรรัตน์ เตชะนอก	เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. นายสงบ สำราญพิทักษ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

- มีหน้าที่**
- ๑) ส่งหนังสือนิมนต์พระเทศน์-พระเจริญพุทธมนต์
 - ๒) ส่งหนังสือบอกบุญจากส่วนงาน-ราชการต่างๆในจังหวัดขอนแก่น
 - ๓) ส่งหนังสือบอกบุญเจ้าอาวาส-กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่นในเขต ๔ ตำบล โดยรอบ มจร.วิทยาเขตขอนแก่น บ้านโคกลี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
 - ๔) สรุปผลและประเมินโครงการ
 - ๕) ทำหนังสือขอบคุณเจ้าภาพเมื่องานแล้วเสร็จ

คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

๑. พระมหาสุนทร สุนทรธมโม	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต	ประธาน
๒. นายบุญมา ทวีภักดิ์	หัวหน้าสถานีวิทยุ	รองประธาน
๓. นายเปลื้อง พลโยธา	รองหัวหน้าสถานีวิทยุ	กรรมการ
๔. นายสาคร ศรีระวรรณ	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๕. นายบัวลย์ สุวรรณหาร	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๖. นายอนุสรณ์ นางทะราช	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๗. นายบุญถม ศรีสมพันธ์	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๘. นายมานะ แก้วจุฑา	เจ้าหน้าที่โสตฯ	กรรมการ
๙. นายธงชัย ทองทุม	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑๐. นายสถิตย แก้วล้วนล้วน	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	กรรมการ/เลขานุการ
๑๑. นายณัฐพล สงฆ์จันทร์	เจ้าหน้าที่ประจำสถานีวิทยุ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นายไพโรจน์ เปรมผล	เจ้าหน้าที่ประจำสถานีวิทยุ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

- มีหน้าที่**
- ๑) ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ข้อมูล เขียนป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่าง ๆ
 - ๒) ประชาสัมพันธ์หาเจ้าภาพผ้าไตรจีวร โรงทาน และกำหนดการทอดกฐิน
 - ๓) จัดหาเครื่องเสียง และถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุพระพุทธศาสนา FM 101.75 MHz.
 - ๔) บันทึกภาพและเสียงตลอดงาน

- ๕) จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่และหนังสือก้าวไปกับบุญ
 ๖) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและพิธีกรรม

๑. พระครูปลัดสำนวน โอภาโส	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	ประธาน
๒. ดร.พระมหาประมวธ ฐานหตุโต	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	ประธาน
๓. พระมหานิพนธ์ มหารมมฤทธิโต	หน.สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	กรรมการ
๔. พระมหาโยธิน โยธโก	รท.หน.ฝ่ายกิจการนิสิต	กรรมการ
๕. พระครูสังฆรักษ์วรณะ สุเมธ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๖. พระมหาสมพงษ์ ปญญาธโร	เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตฯ	กรรมการ
๗. พระจักรพันธ์ จกกวโส	นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ	กรรมการ
๘. พระสมชาย ธรรมส่วโร	นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ	กรรมการ
๙. ดร.อุดร จันทวัน	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	กรรมการ
๑๐. รศ.อุดม บัวศรี	ที่ปรึกษารองอธิการบดี	กรรมการ
๑๑. ผศ.ชอบ ดีสวนโคก	ประธานชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๑๒. รศ.จิรภัทร แก้วกู่	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
๑๓. ดร.ชาญชัย ฮวดศรี	หน.สาขาวิชารัฐศาสตร์	กรรมการ
๑๔. นายวิทยา ทองดี	หน.สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	กรรมการ
๑๕. นายพลเผ่า เพ็งวิภาศ	หน.สาขาวิชารัฐศาสตร์	กรรมการ
๑๖. นายชยันต์ บุญพิโย	หน.สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	กรรมการ
๑๗. ผศ.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๑๘. นายสันติย์ พาสว่าง	รองประธานชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๑๙. นายวิชิต ชนะชัย	สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๒๐. นายเสาวชาติ ประชานันท์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	กรรมการ
๒๑. นายสมชาย หานนท์	เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา	กรรมการ
๒๒. คณะกรรมการนิสิตทุกรูป		กรรมการ
๒๓. ประธานชมรมทุกชมรม		กรรมการ
๒๔. พระครูวินัยธรบัวฮอง กิตติธมฺโม	หน.ฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการ/เลขานุการ
๒๕. นางสาวปณจิตร สุกุมลย์	หน.ฝ่ายวางแผนและวิชาการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑) จัดเตรียมเครื่องไทยธรรม วัสดุ อุปกรณ์ทางพิธีกรรมเกี่ยวกับบุญกฐิน ตลอดจนกำกับดูแลขั้นตอนของพิธีการในวันทอดกฐิน

๒) จัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเพณีบุญกฐินและมหาวิทยาลัย

๓) เป็นพิธีกรในงาน อาราธนาศีล อาราธนาธรรม ถวายจตุปัจจัย ฯลฯ

๔) จัดกิจกรรมทางด้านวิชาการและบันเทิงธรรมสมโภชบุญกฐิน

๕) จัดหาดนตรีแห่งองค์กฐิน

๖) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

๑. พระมหาบาง เขมานนโท	ผู้อำนวยการสถาบันพิมลธรรม	ประธานกรรม
๒. พระมหาประทีป สบุญโม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	รองประธาน
๓. ดร.พระมหาสำราญ กัมมสุโข	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๔. พระมหาณัฐพล เกตุธมฺโม	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๕. พระมหาประกาศ ปภาโกร	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๖. พระมหาณรงค์ นราสโม	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๗. ผศ.ดร.ดิปตี มะหันตะ	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๘. นายพุทธชาติ คำลำโรง	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๙. นายบุญหนา จิมาวัง	หัวหน้าฝ่ายวิชาการและวิจัย	กรรมการ
๑๐. นายชาย อะรันทอง	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๑๑. นายพันธ์ไทย กองศรีผิว	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๑๒. ดร.เยาวนิตย์ เพียงเกษ	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๑๓. นางสาวลักคณา อาตมนตรี	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๑๔. นางฤดี แสงเดือนฉาย	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๑๕. นายบุญส่ง นาแสง	หน.ฝ่ายห้องสมุดฯ	กรรมการ
๑๖. นายนิรันดร์ เลิศวีรพล	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดฯ	กรรมการ
๑๗. นางสาวคำไข สิมมา	แม่บ้าน	กรรมการ
๑๘. นางวาท เก่งโชน	แม่บ้าน	กรรมการ
๑๙. นางสาวทองอราน วงศ์ละคร	แม่บ้าน	กรรมการ
๒๐. พระนิสิตชั้นปีที่ ๓-๔ ทุกสาขาวิชา		กรรมการ
๒๑. สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ		กรรมการ
๒๒. พระนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (ภาคพิเศษ) ทุกรูป		กรรมการ
๒๓. นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตทุกคน		กรรมการ
๒๔. พระนิสิตหลักสูตร ปบส.ทุกรูป		กรรมการ
๒๕. นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (คฤหัสถ์) ทุกคน		กรรมการ
๒๖. นิสิตหลักสูตร ป.บัณฑิต (คฤหัสถ์) ทุกคน		กรรมการ
๒๗. พระมหาธนพล กตสโร	อาจารย์ประจำ	กรรมการ/และเลขานุการ
๒๘. ดร.ประยูร แสงใส	อาจารย์ประจำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑) จัดหาโรงทานอาหารและน้ำดื่ม ถวายพระและต้อนรับแขกผู้มาร่วมงาน

๒) จัดหาภาชนะใส่อาหาร-น้ำดื่ม ตลอดถึงถุงดำใส่ขยะให้เพียงพอ

๓) อำนวยความสะดวก ให้บริการน้ำดื่มผู้ร่วมงาน

๔) จัดทำบัญชีเจ้าภาพโรงงาน เพื่อมอบฝ่ายเลขานุการกำหนดหนังสืออนุมัติมอบนาขอบคุณ

คณะกรรมการฝ่ายสถานที่

๑. พระมหาสุนทร สุนทรธมฺโม	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต	ประธาน
๒. นายจิระ ศรีเสนา	รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต	รองประธาน
๓. นายพิเชษ พลสวัสดิ์	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๔. ผศ.ประกอบ มีโคตรทอง	อาจารย์ประจำ	กรรมการ
๕. นายยุทธศาสตร์ นักร้อง	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดฯ	กรรมการ
๖. นายสุพร ตุ่นป่า	เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน	กรรมการ
๗. นายสุนทร ทองบ้านห่ม	นักการภารโรง	กรรมการ
๘. นายทองพืด สุวรรณภักดี	นักการภารโรง	กรรมการ
๙. นายหนูพันธ์ ประสมพล	นักการภารโรง	กรรมการ
๑๐. นายวชิระ กันน้อย	พนักงานขับรถ	กรรมการ
๑๑. นายชาญณรงค์ จันทร์ก้อม	เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ	กรรมการ
๑๒. นายบุญโฮม จันทวัน	พนักงานขับรถ	กรรมการ
๑๓. นายนิยม ทองดวง	เจ้าหน้าที่มหาจุฬารรณาคาร	กรรมการ
๑๔. นายสงบ สำราญพิทักษ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการ
๑๕. นายบัวผา ฉายา	เจ้าหน้าที่ รมก.	กรรมการ
๑๖. นายวิสัน พิมพ์นาม	เจ้าหน้าที่ รมก.	กรรมการ
๑๗. นายลำพูล แสนบุตร	เจ้าหน้าที่ รมก.	กรรมการ
๑๘. พระนิสิตชั้นปีที่ ๑-๒ ทุกสาขาวิชา		กรรมการ
๑๙. พระครูปริยัติธรรมวงศ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการการ/เลขานุการ
๒๐. นายประเสริฐ ศรีวิชา	เจ้าหน้าที่พัสดุ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

- มีหน้าที่**
- ๑) จัดเตรียมสถานที่ตั้งองค์ฐนบริเวณลานธรรมชมรมรวมพลคนพุทธ บ้านโคกสี ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
 - ๒) จัดหาเต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ ธรรมมาสน์ และอุปกรณ์ประกอบพิธีให้พร้อม
 - ๓) ประดับธงทิว ธงปฎัก ผ้าประดับ บริเวณงาน
 - ๔) จัดสถานที่โรงทาน และที่ฉันให้เรียบร้อย
 - ๕) จัดสถานที่รับบริจาคจตุปัจจัย
 - ๖) จัดเตรียมที่พัก ห้องอาบน้ำ และห้องส้วมให้พร้อมใช้งาน

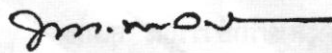
คณะกรรมการฝ่ายรับบริจาค

๑. นางอมรินทร์ แก้วทาสี	หัวหน้าฝ่ายคลังและพัสดุ	ประธาน
๒. นางรพีพร มณีวรรณ	หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและวัดผล	รองประธาน
๓. นางสาวอรุณ แสนใจวุฒิ	เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์	กรรมการ
๔. นางรัศมีวรรณ เกลิมศรี	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	กรรมการ
๕. นางสาวปิยนุช ไทยทองกลาง	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	กรรมการ
๖. นางทัศนียา กิจใบ	เจ้าหน้าที่มหาจุฬารัตนการ	กรรมการ
๗. นายเจนวิทย์ เทพมะที	สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๘. นายหนูเรียน ชี้อตรง	สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๙. นายทวี จิตนิกร	สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๑๐. นางสาวบัว ลาภทวี	สมาชิกชมรมรวมพลคนพุทธ	กรรมการ
๑๑. นางสุภัตรา นาทัน	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	กรรมการ/เลขานุการ
๑๒. นางกนิษฐา งามง่า	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

- มีหน้าที่
- ๑) ทำบัญชีเจ้าภาพบริจาคจตุปัจจัยในงานบุญกฐินประจำปี
 - ๒) ออกใบอนุโมทนาบัตร จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของงาน
 - ๓) สรุปบัญชีรายรับ-รายจ่าย เมื่อเสร็จงาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนกว่างานจะแล้วเสร็จ

ลง ณ วันที่ ๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระครูปลัดนายกวรวัฒน์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น ปฏิบัติหน้าที่แทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กำหนดการทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๕๑

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วันที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ (ขึ้น ๑๔ - ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ (ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒)

เวลา ๐๗.๐๐ น.	ตั้งองค์กฐิน รวบรวมกองบุญและนิทรรศการ
เวลา ๑๑.๐๐ น.	ถวายภัตตาหารเพลแด่
เวลา ๑๓.๐๐ น.	กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
เวลา ๑๗.๐๐ น.	พระมหาเถระ ๔ รูป เจริญพระพุทธมนต์
เวลา ๑๘.๐๐ น.	มีมหรสพสมโภชองค์กฐิน โดยชมรมรวมพลคนพุทธ

วันพุธที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

เวลา ๐๗.๐๐ น.	ถวายภัตตาหารเช้า
เวลา ๐๙.๐๐ น.	เทศน์ปุจฉาวิสัชนา โดย พระครูปลัดสำนวน โอภาโส
และ พระครูสังฆรักษ์วรณะ สุเมโธ
เวลา ๑๐.๓๐ น.	แห่องค์กฐินไปรอบองค์พระประธานหน้าอาคาร ๑๐๐ ปีสมเด็จพระ
ประกอบพิธีถวายผ้ากฐิน
ถวายภัตตาหารเพล
พระครูปลัดนายกวรวัดณ์ รองอธิการบดี กล่าวสัมโมทนียกถา
พระครูสิริสารธรรม ที่ปรึกษาอธิการบดี นำพระสงฆ์
อนุโมทนา เป็นเสร็จพิธี ฯ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โทร. ๐๔๓-๒๘๓๕๔๗, ๐๔๓-๒๘๓๐๓๑, ๐๔๓-๒๘๓๐๓๒

หรือ <http://www.mcu.ac.th>

ភាគដង អូស្ត្រាលីស្ត្រី

คั่นความเก่าเล่าความหลัง

โดย พ่อศรี แสนโคตร

บ้านหม้อหมู ๕ ตำบลลูกคำ อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น 082-3125762

ความขอดองแล้วจึงตัด

เจ้าอ้วยล้วยเจ้าผู้กล้วยตะนีอง
หยาบขันหมากเบ็งขันหมากแก้ว
กับทั้งห่อข้าวต้มแจกจ่ายในงาน
อย่าได้มีกรรมต้องตัดตองอย่าเป็นบาป

มาขอดองนำเจ้าเอานูญพอได้ห่อ
นูชาไหว้หน่อพุทโธ
สังฆทานนำกันเพื่อบุญคุณคำ
อย่าได้เจ็บปวดก้านลำตันอย่าปวดคิง...เจ้าเอ้ย ๑

ความเก็บดอกไม้

เจ้าผู้พรืดดอกไม้ก้านเกดสวยลวย
อย่าได้มีกรรมต้องหมายปองเป็นบาป

ขอไปบูชาพระเพื่อบุญคุณคำ
ไปบูชาคุณพระพุทเจ้าบุญนั้นแบ่งกัน...เจ้าเอ้ย ๑

ความขอผ่านประตูโขง

ผู้ข้าขออนุญาตเข้าขอผ่านประตูโขง
อย่าได้มีพาลพ้อแนวบตีเป็นบาป

ผู้ข้ามาทำบุญฮ่วมคนชาวบ้าน
ขอให้ลูกได้บุญนั้นดังหมาย...แต่ก่อน ๑

ความขออนุญาตขึ้นศาลา

ผู้ข้าขออนุญาตขึ้นศาลาใหญ่บันไดทอง
ติดตัวข้านำมาตกหล่น

มีละอองติดมาฝุ่นฝอยหมองมัว
อย่าได้เป็นบาปฮ้ายถึงข้าผู้มา...นั้นก่อน ๑

ความบูชาบันได

สารูเต้อ...บันไดแก้วบันไดทองบ่อนเคยท่อง
คันแม่เงินทองขึ้นมาเหือนกะให้เจ้าฟ้าห่อเอาเต้อ
แนวบตีอย่าให้มันมาใกล้เหือนเฮาให้เจ้าโล่หนีเต้อ
อันว่าเงินคำแก้วไหลมาโฮมให้ลั่นไถ่

อย่าได้เปิดป่องให้โจรฮ้ายขึ้นลักของเต้อ
อัดที่เมี้ยนเพียรต้อมอย่าให้หนี
แนวได้ดีให้เจ้าเล่นฮับต้อนเอามาขึ้นสู่เหือน
แม่บันไดให้แอ้อฮอนเอาไว้อย่าให้หนี...นั้นก่อน ๑

ความเอาข้าวขึ้นเล่า

ผู้ข้าขอเอียนเอียนเชิญแม่โพสพ
คินเมื่อเล่าบ่อนเดาตาตกแต่ง

คินเมื่อเอียนดั้งเดิมของเจ้า
แดดกะปล้นฝนกะบ่พ้อนอนเล่าอยู่สบาย...แม่เอ้ย ๑

ความบูชาปักตู

สารูเต้อ...ปักกูตะเข้าเหือนเฮาเปิดป่อง
เมี้ยนมัดไว้ฝูงหมูเงินคำ
ขโมยมาเวียนไว้ปักตูให้เจ้าโล่

ให้เจ้าอัดที่ไวยามข้าบอยู่เหือน
ยามเจ้าของบ่ทันมาให้ดอกโล่ให้หนาแน่น
ผาปักตูให้จับไว้ไผมาไว้อย่าสะตึง

ให้เจ้าแน่นิ่งตั้งคือตั้งกะเจทอง
โจรทะยานไปซำปอกตุนำขับไล่

ผู้ใดมองมาเห็นให้เป็นเงาบังตาว่าแม่นคนให้กลัวย่าน
ผู้ร้ายอยู่ได้โดนฮั่นแล่นหนี...พุ้นแหละ ๑

ความเปิดประตูเล่า

ผู้ข้าขอโทษก่อนเจ้าแม่โพสพ
ผู้ข้าตกเอาข้าวลงมาตำซ่อมตำ
แม่นั้นเลี้ยงไพร่บ้านชาวโลกเมืองคน
ลิเป็นคนมาได้ก็อาศัยคุณของแม่

พอถึงเดือนสามมาลีเปิดโลปักตุเล่า
อย่าได้เป็นบาปฮ้ายถึงข้าลูกหลาน
พระคุณมีเหลือหลายกายกองนองล้น
เพราะเจ้าเป็นผู้เลี้ยงผู้ซำจ้งใหญ่มา...เจ้าเอ๋ย ๑

ความหมาข้าว

นั่งคุกเข่าแล้วว่า

สาธุเด้อ...อันว่าโภชนะนั่งข้าวของกินเลี้ยงชีพ
แม่โพสพเจ้าอย่าได้เดือดร้อนกริ้วโกรธโกธา
อาศัยโภชนะนั่งข้าวมากินจึงค่อยใหญ่

ผู้ข้าตกหมาไฉ่ยามลิเข้าบ่อนนอน
คนอยู่ในโลกได้พึ่งพาจอมเจ้า
นับแต่ได้ทะแห่งหล้าอาศัยเจ้าพึ่งบุญเจ้าแหละ ๑

ความสมมาบูชาแม่คี่ไฟ

สาธุเด้อ...ผู้ข้าขอกราบไหว้เจ้าแม่คี่ไฟ
ขอให้คี่ไฟแก้วคงทนคือเก่า
ให้มีฤทธิ์เดชกล้ำตัมต่อมควรวีเือน
อาศัยคี่ไฟเจ้าสิหนุนป้องป้องไล่

ได้อาศัยกันมาตั้งแต่ต้นนานแล้ว
อย่าได้คิดโคกเศร้าใจน้อยถอยผญา
อย่าได้มีภัยมารบกวนถึงเท้า
ภัยเดือดร้อนมาใกล้ให้ไล่หนี...นั่นก่อน ๑

ความเลี้ยงแขก

เจ้าหล่มหลู่ผู้อยู่หัวนา
ฝูงหนูพุกหนูแมงอย่าได้มาย่องข้าว
อย่าให้มันมาใกล้จนกินจนกระจบ
เฮ็ดนาปีนาปรังให้
ถอกออกมาแต่ละตัน
ผู้ข้าหามาเลี้ยงแนวเคยกินเอามาฝาก

ให้รักษาข้าวของเฮาให้งามคง
โตเจ้าให้ไล่หนี
มันลิคาบเม็ดข้าวมาใกล้ให้ไล่หนี
หมานข้าวเป็นกอต่อกะตำ
ฮวงข้าวให้ทอแซน...พุ้นเด้อ
มีข้าวสากห่อข้าวน้อยมาต้อนอยู่สุปี...เจ้าเอ๋ย ๑

ความผูกเส้าแขก

ผู้เฒ่าถาม ชาวบ้านตอบ

- ❁ เอาบ่อนนกบ่อนเค้าเส้าแขกเส้าทวนนี้บ่
- ❁ เอาบ่อนขุนกวนยาดไพร่นี้บ่
- ❁ เอาบ่อนถงเงินใหญ่ห้อยไว้เป็นแสนนี้บ่

(บ่เอา)
(บ่...บ่เอา)
(เออ...เอานี้ละ)

ความผูกเสนาชวัล

ผู้เฒ่าถาม ชาวบ้านตอบ

- ❁ เอาบ่อนตกแนนเถณถ่อนี้บ่ (บ่...บ่เอา)
- ❁ เอาบ่อนตกบ่อแสนเชิญนี้บ่ (บ่...บ่เอา)
- ❁ เอาบ่อนปักกุ่มอยู่สุมกินเย็นนี้บ่อ (เออ...เอานี้ละ)

ความแสบเกี่ยวข้าว

สาธุเด้อ...ถึงฤดูเกี่ยวข้าวเจ้าแม่โพสพ
 เหลียวเบิ่งฮวงดกหนาใหญ่ยาวงามย้อย
 ถึงเวลาแล้วฤดูกาลเก็บเกี่ยว
 ผู้ข้ามาแสบเกี่ยวข้าวเอาไว้ที่ควร... แม่เอ๊ย ฯ

ความย้ายแม่ธรณีบ่อนสิปลุกบ้าน

สาธุเด้อ...ข้าขอนบนอบไหว้	เจ้าแม่ธรณี
ขอหยับหนือออกไป	อยู่แคมฮิมฮั่ว
ลูกหลานขอปลุกสร้าง	เฮือนชานพอไต่อยู่
อาศัยแม่ผู้ฮู้	ดูแลข้าลูกหลาน
ผู้ข้าขอปลุกบ้าน	ให้อยู่สุมกินเย็น
ฝูงเคราะห์เจื้อยยามาพาล	ลึงบ่ตือยามาใกล้
อาศัยธรณีเจ้า	ผู้มีคุณความมาก
ผู้มีฤทธิ์เดชกล้า	อาศัยเจ้าแม่แผ่นดิน...แต่ถ่อน ฯ

พิธีขึ้นบ้านใหม่

สมัยโบราณผู้เป็นหัวหน้าก็คือพ่อพราหมณ์ แต่ก่อนพิธีผูกเก้งแต่สมัยนี้ใช้จ้องหรือร่มแทน โดยพ่อพราหมณ์พายุงเดินออกก่อน ภายในถุงมีแหลูกทองมอมลูกแก้ว มีสิ่วและค้อนตีตะปู มีลูกหาบสองคนเป็นผู้หิ้วหาบกะบุงแต่งตัวนุ่งลิ้นหรือผ้าถุงหลวมลงใต้เข่า นุ่งเสื้อดำแขนยาว ภายในหาบกะบุงต้องมีข้าวปลาอาหาร มีเงินมีทอง เสื้อผ้าแผ่นแพรเต็มหาบ เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมแล้ว แบ่งคนเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าบ้าน ฝ่ายหนึ่งเป็นพ่อพราหมณ์ เมื่อพ่อพราหมณ์เดินอ้อมบ้านครบสามรอบแล้ว มายืนอยู่ตรงบันได พวกที่เป็น

เจ้าบ้านถามว่า : เฮ๊ย...แม่นไผ่น้อพาหันหาบกะดอนคอนกะต๋ามาแต่ไส่น้อ
 พ่อพราหมณ์ตอบว่า : เออ...ฝูงข้ามาแต่เมืองมันคำทองพุ้นละ ได้ยินข่าวว่าปลุกเฮือนใหม่
 ไส่หญ่าเต็ม ว่าสิมาค้ำมาคุณให้ลูกหลานนี้ละ
 เจ้าบ้านถามว่า : คั้นสิมาค้ำมาคุณให้ลูกหลาน พ่อพราหมณ์ไต่หยังมาแน่น้อ
 พ่อพราหมณ์ตอบว่า : เออ...มีสุ่นแหว แหลูกทองมอมลูกแก้ว เงินค้ำกั่วได้มาเหม็ดสุ่นแหว
 เจ้าบ้านถามว่า : ข่อยข้ามาใช้ได้มานานบ่ น้อ พ่อพราหมณ์เอ๊ย
 พ่อพราหมณ์ตอบว่า : ฝูงข่อยข้าหญิงชายน้อยใหญ่ได้มานานบ่หน้อยคอยใช้ส่วงตีน
 เจ้าบ้านกล่าวหา : เออ...คั้นจั่งสิ้นขอเชิญพ่อพราหมณ์ขึ้นมากำมาคุณด้วยเทอญ ฯ

ความตอกส่วขึ้นบ้านใหม่

- ❁ ตอกบาดหนึ่ง ให้ได้กึ่งเงินแสน
 - ❁ ตอกบาดสอง ให้ได้ทองหลายร้อย
 - ❁ ตอกบาดสาม ให้ได้ข่อยข้าหญิงชายมาใช้สวง
 - ❁ ตอกบาดสี่ ให้ได้พื้นปวงพญาमार
 - ❁ ตอกบาดห้า ให้ได้สุขสำราญตมพื้นน้อง
 - ❁ ตอกบาดหก ให้ได้จิวแม่ย่องโตเขาคำ
 - ❁ ตอกบาดเจ็ด ให้ได้ควยแม่ดำโตเขาแก้ว
- ผู้เข้าตอกส่วแล้ว สี่ได้ห้อยไถเงินแสน โอมอุอะมุมะมูลมา มหามูลมัง ฯ

ความเวรข้าวเวรของ

อิม้สมิง ฐาเน อิมินา ขาพะเนียะโกชะเนียนี สะสุปะพะยะยันชะนานิ สะอุทะกานิ สะพะลานิ สะปฺวานิ สะมะธุระระธานี สะอัญหานิ สะมังษานิ เปตานัง มาตาปีตฺอาทังญ์ ญาตะกานัง โกะชะนัตถายะ นิยาเทมิ ฯ

(คำแปล)

ข้าพเจ้าขอมอบให้ของควรเคี้ยวและควรกินทั้งหลายในที่นี้ มีกับและแกง มีน้ำมีผลไม้ มีขนม มีของหวาน มีไข่ มีเนื้อ เหล่านี้ แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาและญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว ขอจงมารับเอาด้วยเถิด

ความเก็บดอกไม้อีกแบบหนึ่ง

สารุเดื่อ...ต้นดอกไม้	อย่าเจ็บปวดยามเด็ด
ขอไปบูชาพระ	แต่งบุญกุศลไว้
ข้านี้อาศัยเจ้า	มาลาดวงดอก
ไหว้พระพุทธรเจ้า	ยามเช้าและเย็น
บ่ละเว้น	ยามเมื่อบูชา
อาศัยดวงมาลา	สู่คนบ่เห็นวัน
ยามกลางเวินเจ้าอย่าแหย่	ยามมือแล้งเจ้าอย่าเหี่ยว
ต้นมือเช้า	โตเจ้าให้ชื่นบาน ฯ

ความบูชาก้อนเส้า

สารุเดื่อ...ก้อนเส้าแก้ว	อันเคยแต่งหุงหา
ดั่งไฟลูก	ลวกลนตนเจ้า
หุงหาข้าว	นั่งแกงต้มอ่อม
ปิ้งจีพร้อม	อาศัยเจ้าคู่สู่แนว
ขอให้อดโทษฮ้าย	อย่าเป็นบาปปาปิง
ผู้ซัดไฟลูก	ลวกลนอย่ามีฮ้อน
จงถวรดวงมัน	พันปีก็คือเก่า
อย่าลืได้โสกเศร้า	สามก้อนให้อยู่คงนั้นถ่อน ฯ

ความหนีบผมให้นาคก่อนเสี

สาธุเด้อ...ผู้เข้ามาโสมเต้า
พร้อมทั้งญาติพี่น้อง
เพื่อลืบวชให้เจ้า
ไปดำรงพระวินัย
บิ่ให้มีแนวข้อ
เสียดสละกิเลสแล้ว
เพื่อให้ได้หม
ล้ารวมกายวาจาใจ
ครองธรรมเจ้า
จิตใจชาวสะอาดแล้ว

หนีบผมให้เจ้านาค
มาพร้อมพรำกัน
ดำรงเพศเป็นสงฆ์
อยู่อารามกว้าง
ทางหลังดั่งจ้อง
ไปครองสร้างศาสนา
ผ้าครองเพศบรรชิต
ท่องวินัยไปพร้อม
ตามฮอยพุทธบาท
อย่ามีเศร้าหม่นหมอง...เจ้าเอ๋ย ฯ

ความแสดนาก่อนลงได

สาธุเด้อ...ฮอดเดือนห้าฝนตกลงมาแล้ว
ผู้เข้ามาแสดไว้
ต้นข้าวกล้า
มีสีเขียวปานเทา
แมงปึกทองอย่ามาใกล้
ให้กอข้าวท่อกะตา

สีโหนดกล้าหวาน
สีโหนดพร้อมฮุดนา
ให้เียงอองงามดี
อย่าได้มีแนวต่อง
หนอนกออย่ามาผ่า
ถอกฮวงมาเป็นร้อย ๆ ฮวงข้าวแต่ละกอ...ฯ

ความปักกกแสด

- ❁ ปักต้นหนึ่ง แม่โศสพเจ้าให้เียงอองงามดี
- ❁ ปักต้นสอง อย่าได้มีปูฮอยมารบกวนกัตต้น
- ❁ ปักต้นสาม ให้งามล้นหอปานเทาเขียวอ่อนอย่าได้มีบ่อนว่างให้งามล้นจั่งป่าแซง
- ❁ ปักต้นสี่ อย่าได้มีบ่บ่แล้งขอเพิงพญาเถนฟ้าวแต่งฝนลงมาฮวดฮ่านข้าว อย่าได้มีภัยแล้งชานาจ้งหน้าขึ้น
ต้นมือเข้าจ้งมีหน้าขึ้นบาน
- ❁ ปักต้นห้า ให้ได้ข้าวล้นเยี่ยเหลือเล้าได้ทาลานไว้ได้หล่าง
- ❁ ปักต้นหก มีวัวควายช้างม้าหลายล้นกว่าคน
- ❁ ปักต้นเจ็ด ให้เขาสาโง้น ๆ บอียดอยากแนวได้ กินทานนำฮิตครองพระองค์เจ้า
- ❁ ปักต้นแปด เป็นเศรษฐีขายข้าวเงินทองมูลมั่ง
- ❁ ปักต้นเก้า ให้ได้ตาและยายมานั่งเฝ้าเฮือนแล้วจ้งค่อยคุณ

เชือนสาม-น้ำสี่

นำมาโฮมไว้ โดย คนอีสาน

ความหมาย

คำว่า **เชือนสามน้ำสี่** คือ คุณสมบัติของกุลสตรีอันเป็นแม่ศรีเรือนที่ดีที่ควรปฏิบัติ เพื่อเป็นการรักษากันเรือนให้น่าอยู่ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการออกเห้าย่อออกเรือน เพื่อให้ครอบครัวที่ออกไปใหม่ มีความเพียบพร้อมด้วยความน่าอยู่ เชือนสาม-น้ำสี่ อาจจะกล่าวไว้แตกต่างกันบ้าง แต่โดยสาระแล้วคล้ายกัน จะยกมาแสดงดังนี้

เชือนสาม

เชือนสาม ในที่นี้หมายถึง

๑) เชือนนอนหรือเชือนพักอาศัย

หมายถึงเห้ายเรือนทั้งหลัง แม่ศรีเรือนที่ดีจะต้องรู้จักดูแลรักษากันเรือนให้สะอาดสะอ้านงามตาไม่สกปรกรกรุงรัง เป็นรังหนูไม่ว่าบ้านของตนจะเป็นเพียงกระท่อมหรือปราสาทราชวัง สิ่งแม่ศรีเรือนจะต้องดูแลคือความสะอาดเรียบร้อยเพื่อให้ สุขกาย สุขใจ แก่ผู้อยู่ เรือนไทยสมัยก่อน จะแบ่งแยกโดยประโยชน์ใช้สอยออกจากกันเป็นเรือนครัว หอนั่ง เรือนนอน เป็นต้น แม้ในปัจจุบันนี้จะไม่แบ่งแยกตัวเรือนออกเป็นหลังๆ เด็ดขาดจากกัน แต่ก็ยังคงกันห้องเป็นสัดส่วนเป็นส่วน ซึ่งแม่ศรีเรือนที่ดี นอกจากจะต้องดูแลความสะอาดแล้ว ยังต้องสอดส่องดูแลข้าวของเครื่องใช้ในส่วนต่างๆ ของบ้าน ให้ครบครันอีกด้วย...

๒) เชือนใจ

แม่บ้านที่ดีต้องมีเรือนใจอันงดงาม หมายถึงจิตใจที่อบอุ่นสามารถเป็นที่พึ่งทางใจแก่สามี ตลอดจนผู้อยู่ในเรือนได้ และต้องพร้อมที่จะเป็นที่พำนักจิตใจเมื่อคนในบ้าน มีเรื่องทุกข์ร้อนใจ หรือประสบปัญหาอื่นใด แม่ศรีเรือนที่ดีก็ยินดีจะร่วม แก้อาและร่วมฟังปัญหานั้นตลอดเวลา ไม่ใช่สามีร้อนมา ก็ร้อนไปบ้าง หากเป็นเช่นนั้นบ้านเรือนก็จะเป็นสุขอยู่ไม่ได้ บางที่ท่าน หมายเอา **เชือนครัว**

เรือนครัว คือ สถานที่ที่ผู้หญิงใช้ในการประกอบอาหาร อาหารจะดี อาหารจะอร่อย ก็มาจากส่วนนี้ แยกไปไทยมาจะต้องมีการเลี้ยงข้าวปลาอาหาร หากเรือนนี้ สกปรก รกรุงรัง หรือ ไม่สะอาด ก็ยากที่จะปรุงอาหารให้อร่อยได้ เรือนครัว ทุกคนที่อยู่ในบ้าน เช่น พ่อแม่ หรือ สามี หรือแม้แต่แขกที่มาบ้าน ก็จะได้รับรู้ถึงเสน่ห์ปลายจวัก ได้กินอาหารที่สะอาด และอร่อย มีแต่คนชื่นชม

๓) เชือนผม

ตามปกติภาระหน้าที่ของแม่บ้านจะมีตลอดทั้งวัน ทำหน้าที่ดูแล บ้านเรือน ดูแลบุตรธิดา ดูแลอาหารการกิน ตลอดจนดูแลบ่าวไพร่ เวลาในแต่ละวันจึงหมดไปอย่างรวดเร็ว แทบจะไม่มีเวลาให้กับตัวเอง เรือนผมนี้นี้ จึงมีความหมายโดยนัย ให้ผู้หญิงรู้จักดูแล เอาใจใส่ตกแต่งตนเอง และเอาใจใส่ในความสะอาดไม่ปล่อยเนื้อตัว ซึ่งนอกจากจะเป็นที่ชื่นตาชื่นใจแก่สามีแล้ว ยังแสดงถึง ความพิถีพิถันละเอียดละไมของจิตใจด้วย

คำว่า เชือนผม เป็นการกล่าวโดยรวม โดยยกตัวอย่างผมมาเป็นตัวแทนของความสวยความงาม ผู้หญิงที่มีผมงาม ถือว่าเป็นเบญจกัลยาณี

เบญจกัลยาณี (แปลว่า ผู้มีความงาม 5 ประการ) หมายถึงสตรีผู้มีคุณลักษณะหรือลักษณะที่งาม 5 ประการ คือ

1. ผมงาม คือมีผผเหมือนหางนกยูง เมื่อสยายออกทั้งตัวลงมาถึงชายผ้า
2. เนื้องาม คือมีริมฝีปากแดงเหมือนลูกตำลึงสุก เรียบสนิทผิตดี
3. ฟันงาม คือขาวเหมือนสังข์และเรียบเสมอเหมือนเพชรเรียง
4. ผิวงาม คือถ้าผิวดำก็ดำสม่ำเสมอเหมือนดอกอุบล ถ้าขาวก็ขาวเหมือนกลีบดอกกรรณิการ
5. วัยงาม คืองามทุกวัย แม้คลอดบุตรมาแล้ว 10 ครั้งก็ยังดูสาวพริ้งอยู่

ตำนานว่า นางวิสาขามหาอุบาสิกาเป็นเบญจกัลยาณีคนหนึ่ง ในสมัยพุทธกาล

น้ำสี่

น้ำทั้งสี่ คือ 1. น้ำกินน้ำใช้ 2. น้ำใจ 3. น้ำคำ และ 4. น้ำเต้าปูน

๑) น้ำกินน้ำใช้

รวมไปถึงน้ำใช้ในบ้าน นอกจากจะดูแลให้สะอาดสะอาดแล้ว ก็ต้องดูแล หมั่นเติม ไม่ให้แห้งเหือด สมัยก่อนเมืองไทยยังไม่มีน้ำประปาใช้สะดวกสบายเช่นทุกวันนี้ น้ำที่ใช้ เป็นน้ำจากแหล่ง ธรรมชาติ เช่น น้ำฝน น้ำท่า น้ำคลองหรือน้ำบ่อ เป็นต้น หากตัวบ้านอยู่ใกล้แหล่งน้ำ หรือมีบ่อใกล้บ้านก็ยิ่งพอจะสะดวก แต่ถ้าหากบ้านอยู่ไกลออกไปในที่ดอน การสำรองน้ำกินน้ำใช้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่พอจะใช้ น้ำกินที่ก็ไปตักกันที่นอกจากนี้การดูแลเอาใจใส่น้ำกินน้ำใช้ยังแสดงถึงความเอาใจใส่ ความเป็นอยู่ของคนในบ้านของแม่บ้านด้วย

๒) น้ำใจ

แม่บ้านที่ดีต้องมีน้ำใจเอื้ออาทรแก่ผู้ที่อยู่ในบ้านเรือนของตน ตั้งแต่พ่อเรือน หรือสามีของตน ไปจนถึงบริวารในบ้าน การผูกพันกันด้วยน้ำใจนี้ ทำให้ครอบครัวมีความสุขแน่นแฟ้น อย่างที่เรียกกันว่า ล้อมรั้วด้วยรัก ซึ่งน้ำใจนี้ควรจะมีเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ไปถึงพ่อแม่และบุคคล ในครอบครัวของสามีด้วย เพราะสังคมไทยต่างจากสังคมตะวันตก ที่เมื่อแต่งงานแล้วจะแยกครอบครัว ออกจากพ่อแม่อย่างเด็ดขาด ในสังคมไทยการแต่งงานไม่ได้หมายถึงแต่งกับผู้ชายที่เป็นสามีของเราคนเดียว แต่หมายรวมไปถึงแต่งกับครอบครัวของเขาด้วย การที่ภรรยายอมรับและเป็นที่ยอมรับในครอบครัวของสามีได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

๓) น้ำคำ

แม่ศรีเรือนที่ดีต้องรู้จักกล่าวคำหวานหรือคำที่รื่นหู ไม่กล่าวคำหยาบ จาบจ้วง พูดจาส่อเสียดนินทาผู้อื่น หรือพร่ำบ่นเสียดลีสามีอยู่ตลอดเวลา บ้านที่มีแม่บ้านปากจัดคนในบ้านย่อมอยู่ไม่เป็นสุข คำพูดอันรุนแรงอยู่ในใจควรระงับการลงเสียก่อน ไตร่ตรองซึ่งใจเสียว่าพูดออกมาแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสีย ต้องรู้จักใช้โวหารหวานล่อม เพราะเรื่องต่อหลายเรื่อง แม้จะมีจุดประสงค์เดียวกัน หากใช้คำพูดต่างกัน ก็จะได้ความสำเร็จต่างกัน เข้าทำนองน้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย นั่นเอง

๔) น้ำปูนหรือน้ำเต้าปูน

คนไทยสมัยก่อนทั้งหญิงและชายจะชอบกินหมากกันทุกคน ดังนั้นทุกบ้านเรือนก็จะมีเขียนหมากที่วางรวมอุปกรณ์ และเครื่องประกอบที่ใช้ในการกินหมาก รวมถึงเต้าปูนด้วย เต้าปูนก็คือที่ใส่ปูนสำหรับกินหมากนั่นเอง อาจทำจากภาชนะดินเผา รูปทรงต่างๆ หรือภาชนะอื่นใด และจะมีพายเล็กๆ สำหรับป้ายปูน ทำจากไม้ข้าง เครื่องเงินบ้างตามฐานะ น้ำปูนนี้ เป็นสิ่งแสดงถึงอุปนิสัยของสตรีว่า ละเอียดถี่ถ้วนพิถีพิถันแค่ไหน เพราะปูนกินกับหมากนี้ เมื่อทึ่งไว้ ก็จะแข็งแห้ง ต้องหมั่นเติมน้ำอยู่เสมอแต่หากเติมน้ำมากเกินไปเพราะเกียจคร้านไม่ยอมเติมบ่อยๆ หรือเพราะพลั้งเผลอปูนก็จะเหลวไหลเกินไปป้ายปูนไม่ติดในทางกลับกันหากเติมน้ำน้อยปูนก็จะขึ้นเกินไป ดังนั้นความพอเหมาะพอดีในการเติมน้ำเต้าปูนจึงแสดงคุณสมบัติความ

เป็นแม่เรือนของหญิงไทย

ในปัจจุบันนี้ อาจจะค้านว่าเรื่องของน้ำปุนนี้เสียไม่เหมาะกับยุคสมัยเพราะคนสมัยนี้เลิกกินหมากแล้ว แต่ที่จริงเรื่องของน้ำปุนนี้ยังเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงการดูแลเอาใจใส่ในชีวิตประจำวันของสามีด้วย สิ่งใดที่เป็นของชอบหรือของใช้ประจำวันก็ต้องดูแลไว้ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง โดยดูจากอุปนิสัยของเขา เช่น เป็นคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์เวลารับประทานข้าว ชอบใช้หมอนอิงเวลาดูโทรทัศน์ ก็จัดหาไว้ให้ ทุกคราวไป ดูแต่นางประเดะเมียทำวประดูในเรื่องระเด่นลันได เป็นเพียงหญิงชาวบ้าน เป็นเมียคนเลี้ยงวัวเท่านั้น นอกจากจะหุงหาอาหารเตรียมไว้ให้สามีแล้ว นางยังรู้จัก “ประจงหันักัญชาไว้ทำผัว” เพราะรู้ว่าเป็นของชอบด้วย

คุณสมบัติแห่ง “เรือนสาม น้ำสี่” ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ แม้จะเป็นสำนวนโบราณผ่านยุคผ่านกาลสมัย มาเนิ่นนาน แต่ก็ยังคงคุณค่าเป็นมนต์แห่งการครองเรือนได้อีกคราบนานเท่านาน

คำสอนหญิงไทยเรื่องเรือนสาม-น้ำสี่

เรือน	เหย้าตนอยู่นั้น	อย่าหมอง
เรือน	ชะตาแผ่นทอง	วาดไว้
เรือน	ผมอย่ายุ่งหยอง	หวีหยง ไว้เนา
สามประการนี้ให้		หมั่นสู้ สวงนาม

น้ำ	ใช้ใส่ตุ่มตั้ง	เต็มดี
น้ำ	อบอาอินทรีย์	อย่าฝรั้อง
น้ำ	ปุนใส่เต้ามี	อย่าขาด
น้ำ	จิตอย่าให้ข้อง	ขัดน้ำใจใคร

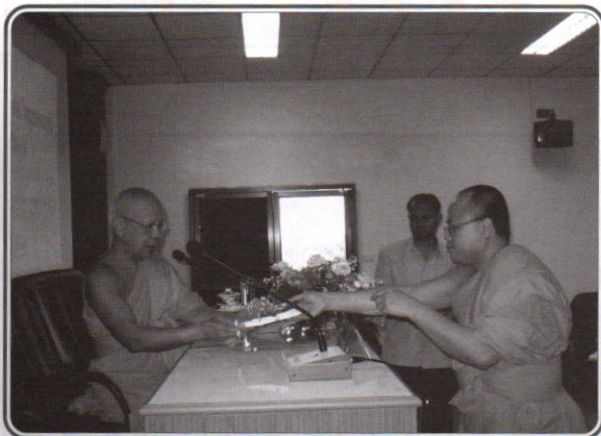
ประมวลภาพกิจกรรม

ชมรมรวมพลคนพุทธ

และ

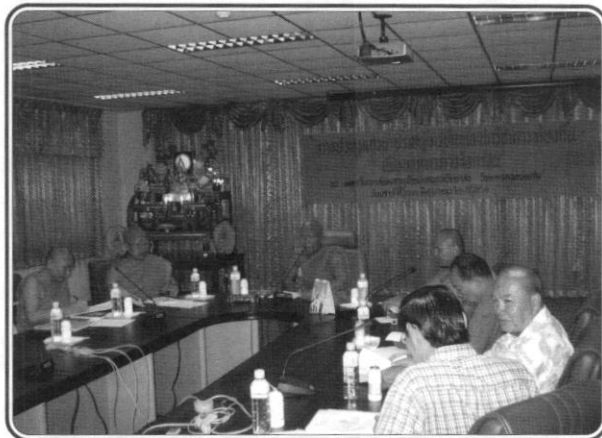
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น

คณะสงฆ์ภาค ๙ และผู้ทรงคุณวุฒิ
 ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
 ประชุมระดมสมองเพื่อจัดทำแผนพัฒนาระยะที่ ๑๐
 ๑๔-๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

การประชุมเสวนาเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ร่วมกับองค์กรท้องถิ่น, ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน

๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๑

กิจกรรมถวายเทียนพรรษา ๙ วัดของชมรมรวมพลคนพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐

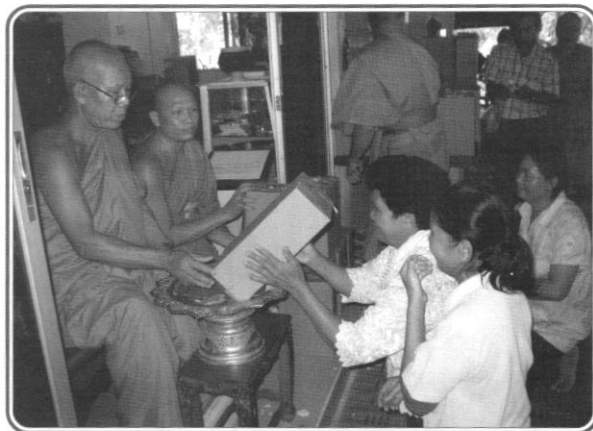
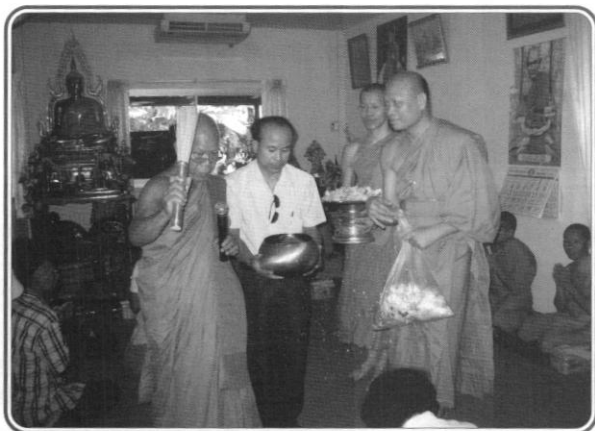
กิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๘ สิงหาคม ๒๕๕๐

กิจกรรมมอบพระแก้ว-ทอดผ้าป่าการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

ชมรมรวมพลคนพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ร่วมกิจกรรมสัปดาห์วัฒนธรรม

๕ กันยายน ๒๕๕๐

ภาพพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต เข้ารายการสถานีวิทยุ ฯ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

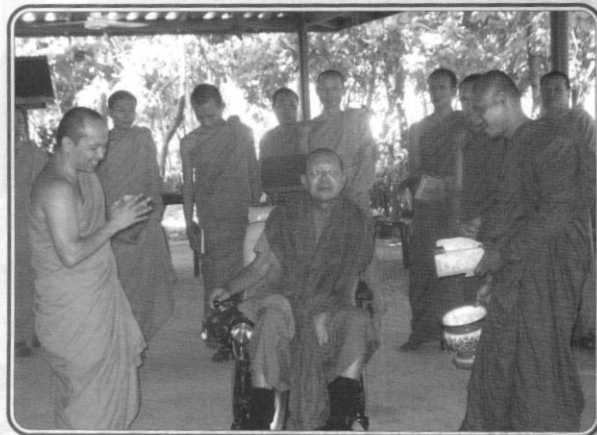
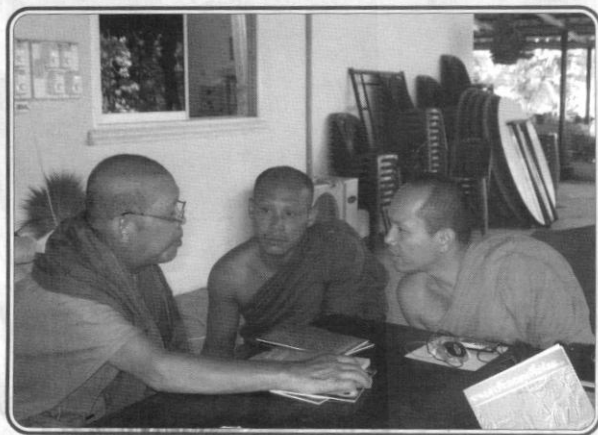
๗ กันยายน ๒๕๕๐

ภาพพระอาจารย์สมภพ โชติปญฺโญ เยี่ยมสถานีวิทยุพระพุทธศาสนา ฯ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๘ กันยายน ๒๕๕๐

ภาพโครงการท้องถิ่นสามัคคีทำความดีเพื่อพ่อ-แม่ ธรรมสังวรเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

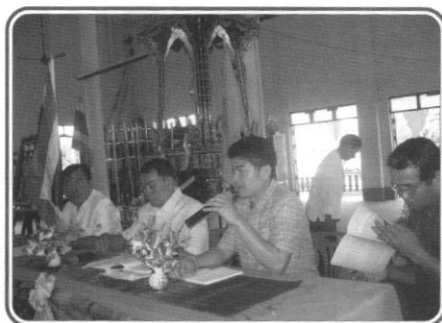
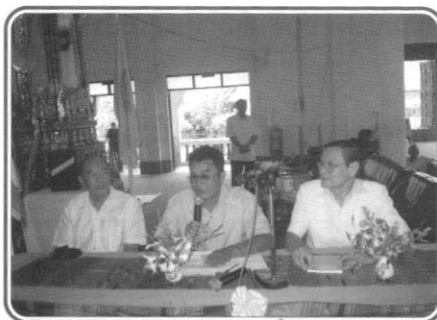
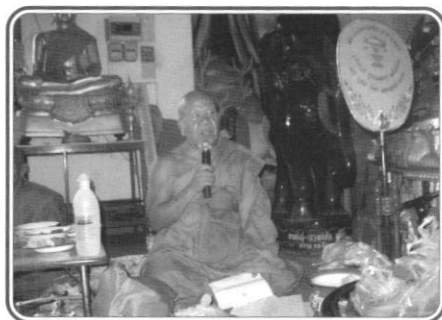
ครั้งที่ ๑ ที่วัดโพธาราม บ้านเลิง ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

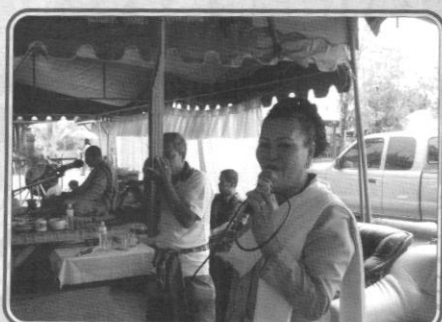
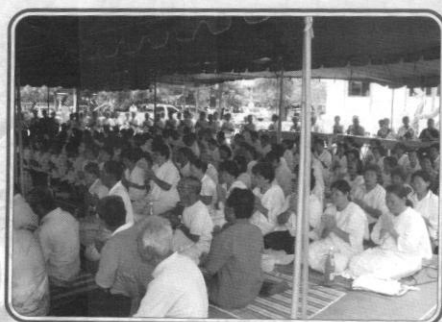
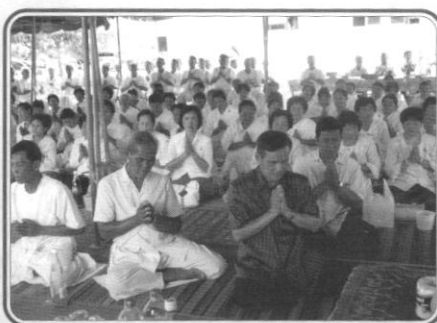
ครั้งที่ ๒ ที่วัดสุวรรณาราม บ้านหนองผือ ต.หนองบัว อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม
๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๓ ที่วัดบ้านหนองคูม ต.หนองคูม อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๑๔ กันยายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๔ ที่วัดม่วงโนนต่วน ต.คอนหัน อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๒๒ กันยายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๕ ที่วัดสระโนน บ้านขามป้อม ต.ขามป้อม อ.พระยืน จ.ขอนแก่น
๒๙ กันยายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๖ ที่วัดท่าสองคร บ้านบึงเนียม ต.บึงเนียม อ.เมือง จ.ขอนแก่น
๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

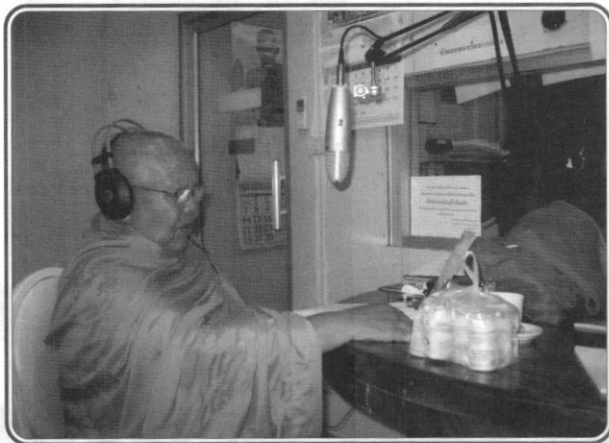

ภาพโครงการท้องถิ่นสามัคคีทำความดีเพื่อพ่อ-แม่
ฟังธรรมประจำวันพระ (ที่สถานีวิทยุ) ประจำปี ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ดร.พระธรรมดิลก วัดป่าแสงอรุณ
แสดงธรรมเมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐

ดร.พระเทพกิตติรังษี
เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น
แสดงธรรมเมื่อ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐

พระครูภาวนาโพธิคุณ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มจร.
แสดงธรรมเมื่อ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๐

ภาพการประกวดขับร้องสรภัญญ์

ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา F.M.๑๐๑.๗๕ MHz.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑๓ กันยายน - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

อนซอนเชิดชู ครบรอบชาตกาล ๑๐๕ ปี
เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร)

มือนี่ มองเห็นฟ้าส่องแสง
ท้องฟ้าใสสีทอง

คิดเห็นคราว

มาทบทวนความจำ

คืนวันล่วง

ร้อยห้าปีผ่านแล้ว

เปิดป้องประตูใจ

ผ่องงามแล้วยามเช้า

เฮาทั้งปวงได้คิดฮ่ำ

คือดวงแก้วอันผ่องใส

คืนผ่านไป รวยผ่านล่วง
เอาบุญคุณมาทวงทาว
สมเด็จพระพุฒาจารย์
ทั้งพูดจริงและทำจริง

คุณความดียังทวง
คุณูปการจารึกไว้
อาจ อาสโภ บอกบ่งเน้น

ห้วงหัวใจยังไ้อ้อว
ให้เฮาได้คิดเห็น
ให้เห็นถ่องของคนจริง
เป็นพระจริงปมีพร้อย

เดินตามฮอยเพื่อนพาเต้า
ขอให้ได้พอเค็ง
คั่นบ่พ้อคนฮ้าย
ปานนี้เด้อความเจริญ

คุณความดีเพื่อนสร้าง
คั่นคนชั่วบ่มากลาย
ศาสนาสีก้าวหน้า

ให้มวลเฮาทบทวนเบิ่ง
ปางนี้กะว่าหลาย
มารบ่หมายมาม้างเพื่อน
ไปแล้วโลดท้อได้

คติโลกเพิ่นกะได้
การศึกษาสงฆ์บานเบ้ง
แสงของบารมีพุ่ง
หลายคนคอยอิจฉา

วิปัสสนาก้าวหน้า
ผลงานเพิ่นจำรุง
หาเรื่องราวลบล้าง

คติธรรมเพิ่นกะเก่ง
เพื่อนพาเริ่มก่อแปง
จนคนย่องลือสา
หาทางม้างให้มุ่นมี

ถูกย่ำยีถูกใส่ร้าย
สุดท้ายล้วนแต่เจอทางดับ
ธรรมเตือนใจพระคุณท่าน
คือชนะคนชั่วด้วยความดี

ตมต้องเอาน้ำล้าง

ด้วยหมายมอดมลายดับ
รับกรรมที่ทำไว้
ได้พบพานไปทุกที่
หนทางนี้ลีผ่องใส

หลวงปู่เห็นว่าไว้
รอบใจกายของเขา
หนทาง บรรเทาหนี้
เวอร์ที่คนสร้างก่อ

มีแต่คุณความดี
ลบด้วยเวอร์ได้

ความชั่วโลดเหลือหลาย
มากมีจนเหลือล้น
มาลบล้างล้างต่อ
เป็นทางให้ไต่ตาม

อีกผลงานหนึ่งต้องยำ
มหาจุฬา ฯ ของเขา
คอบว่าบารมีคำ
ทั้งพาสร้างพาก่อ

ทั้งค่อยปลูกค่อยปั้น

คือเรื่องการศึกษา
ได้ยุ่งเหยิงจนวันนี้
หลวงปู่พาพาอ้อ
ปานนั้นกะจั่งดี

มาจนฮอดมือนี้
กตัญญู กตเวทิตา
จั่งพากันสานสร้าง
ชื่อสถาบันพิมลธรรม

ให้เป็นหลักแก่นตั้ง

ควรที่ฮั่วคะนิงหา
คิดเห็นพระคุณท่าน
สถาบันให้ชวนฮั่ว
ฝังให้ฮั่วมพลั่ง

หนึ่งให้เป็นที่ยัง
สองสันติศึกษา
สามคือเป็นมองให้
ศึกษาฮิตศึกษาครอง

ของอีสานส่งฮั่ว

ในเรื่องวิปัสสนา
สืบทอดเจตนาไว้
อีสานเขาได้เห็นสอง
ให้ชูง่องฮ่อยกัน

ร้อยห้าปีมือนั้น
มาสะออนคุณความดี
มาเชิดชูมายอ Yong
มาเอาธรรมเป็นทาง

มาเด้อเดินตามครอง
มาเอาดีเป็นที่ตั้ง

ได้มาฮั่วมออนซอน
หลวงปู่เขาให้คนฮั่ว
หลวงปู่ได้พาอย่าง
หวังสร้างก่อกุศล

เกิดเป็นคน
สังขารเขาทั้งปวง
สิ่งทีพอให้คนได้
กะคือคุณความดี

คั่นว่าโดนกะได้
กะลิลับมอดเมี้ยน
ผลงานฝากโลกไว้

ร้อยปีบักล้าล่วง
ไปแล้วส่วนบ่เหลือ
ชวนเห็นคิดให้ถี่
บ่มีมือเสื่อมสลาย ฯ

ฤดูกาลอำลา

โดย สติติย์ แก้วล้วนล้วน

เดือนสิบเอ็ดหัวลมต้อง
ข้าวพม่นวยแก่น้อม
น้ำไหลรินลงค้อย
ปลาน้อยใหญ่ลาทั้งกว้าง

เจ้าหัวครองผืนผ้า
ลังกาผลาล่วงล้ำ
ลาเด้อ เจ้าผู้โพธิ์ศรีสร้อย
ยามเมื่อลมพัดต้อง

ยามสีไอลารามกว้าง
คิดเห็นได้ คิดเห็นคราวก่อนก็
เบิ่งดู พุ่มช่อฟ้า
งามอีหลีทอแสง

คำแลงคอยเคยครองผ้า ได้สวตมนต์ภาวนา
บัดนี้แล้ว ลีไปยืนท้อเลื้อ
คือนก โลลาตุ้ม
บัดนี้ เอ็นสั่งตุ้ม

ไปดมดวงดอกไม้
ย่านแต่ต้นสีฟ้าตุ้ม
ปลาโลวังหนองน้ำ
นกเคยเกิดอยู่ตุ้ม

นับแต่เมื่อ ลีไกลกันแล้ว
ยามหนาวมา ฝนลวงผ่าย
คุณความดีให้ยังมั่น
แม่หล่ออยู่คนละแดน ความซักยังต่อเนื่อง

เดือนสิบสองหัวลมอ่วย
เอาฮวงค้อมโค้งไล่ดิน
หนาวลมอ่วยพัดปลายไผ่
หันหน้าเข้าสู่หนอง

ถ้วนพรรษาครบไตรมาส
จำสีข้างทางหนี กันแล้ว
เจ้าหัวพลอยได้ชุ่มหม่ม มานั่น
ใบโพธิ์เปลื้องบินใบ

หนาวโนโนเป็นว่าเหว เด้น้อ
หลายปีได้เพ็งบุญ
ยามแดดส่องไล่สี
อร่ามเหลืองเสียงย้อย

ลีมาไกลจากแก้ว
หลงเก้ออยู่ห่อไม้ได้
คอนคำเคยนั่ง
บินเข้าป่าหลวง

ในพนาบ้านอื่น เขาพุ่ม
บ่คือก็เก่าหลัง
เคยเนาเป็นสะเดิด อยู่แล้ว
ยามข้างสลับใจ

หัวเหือแจวลีไกลท่า
ฤดูย้ายลีเปลี่ยนหนี
ความผูกพันให้ยังแก่น
อย่ามีย้ายเปลี่ยนไป นันถ่อน ฯ

ผังรายการออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา

F.M.101.75, 88.50 MHz.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

เวลา/เดือน	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
04.30 น.	เปิดสถานี/ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเช้า
05.00 น.	ธรรมรุ่งอรุณ หลวงพ่อดุริส	ธรรมรุ่งอรุณ หลวงพ่อดุริส	ธรรมรุ่งอรุณ หลวงพ่อดุริส	ธรรมรุ่งอรุณ หลวงพ่อดุริส	ธรรมรุ่งอรุณ หลวงพ่อดุริส	ธรรมรุ่งอรุณ พระเทพกิตติรังษี	ธรรมรุ่งอรุณ ป.อ.ปัญญาคู
06.00 น.	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์	แนวทางเจริญวิปัสสนา สุจินต์ บริหารวนเขตต์
07.00 น.	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว
07.30 น.	ข่าวรอบบ้าน สตีลย์ แก้วสวนล้วน	ข่าวรอบบ้าน สตีลย์ แก้วสวนล้วน	ข่าวรอบบ้าน สตีลย์ แก้วสวนล้วน	ข่าวรอบบ้าน บัวลย์ สุวรรณหาร	ข่าวรอบบ้าน บัวลย์ สุวรรณหาร	ข่าวรอบบ้าน บัวลย์ สุวรรณหาร	ข่าวรอบบ้าน ปชต. ขอนแก่น
08.00 น.	บันเทิงธรรม อ.พลเผ่า/อ.อนุสรณ์	บันเทิงธรรม อ.พลเผ่า/อ.อนุสรณ์	บันเทิงธรรม อ.พลเผ่า/อ.อนุสรณ์	บันเทิงธรรม อ.พลเผ่า/อ.อนุสรณ์	บันเทิงธรรม อ.พลเผ่า/อ.อนุสรณ์	บันเทิงธรรม อ.พุทธชาติ	บันเทิงธรรม อ.พุทธชาติ
09.00 น.	ชุมทรัพย์พระไตร พน.นิพนธ์	พระไตรปิฎกศึกษา ดร.พน.บาง	ชุมทรัพย์พระไตร พระครูปริยัติ	ชุมทรัพย์พระไตร พน.สำราญ	พระไตรปิฎกศึกษา ดร.พระครูปริยัติ	สุขภาพดีวิถีธรรมชาติ บุญมา ทวีศักดิ์	โรงพักเพื่อประชาชน สภ.ย้อยโลกสี
10.00 น.	ธรรมภาคภาษา E ดร.ติปดี มั่นคง	ภาษาถิ่นภาษาธรรม พุทธกร/ดร.ชาญชัย	ภาษาเขากาษาเฮ ราช อรรถทอง	มหาจุฬาเสริมคุณค่า ชีวิต : อ.บัวลย์/สตีลย์	มหาจุฬาเสริมคุณค่า ชีวิต : อ.บัวลย์/สตีลย์	มหาจุฬาเสริมคุณค่า ชีวิต : อ.บัวลย์/สตีลย์	เสียงคนพุทธ สมควร/องอาจ
11.00 น.	อีสานบ้านเฮา อ.บุญคุณ	อีสานบ้านเฮา อ.บุญคุณ	อีสานบ้านเฮา อ.บุญคุณ	คนรักชาติ พศ.ขอนแก่น	วัฒนธรรมไทย เจนวิทย์/บุญเกิด	เยาวชนคนพุทธ น้องอิน/น้องเอ็ม	เยาวชนคนพุทธ น้องเฟิร์น/น้องเอ็ม
12.00 น.	ปาฐกถาธรรม พระอาจารย์สมภพ	ปาฐกถาธรรม พระอาจารย์สมภพ	ปาฐกถาธรรม พระอาจารย์สมภพ	ปาฐกถาธรรม พระอาจารย์สมภพ	ปาฐกถาธรรม พระอาจารย์สมภพ	นานาชาติ พอสานิตย์/วิจิต	นานาชาติ พอสานิตย์
13.00 น.	ออนซอนอีสาน อุดม/ขอบ/สาคร	ออนซอนอีสาน อุดม/ขอบ/สาคร	ออนซอนอีสาน อุดม/ขอบ/สาคร	ออนซอนอีสาน อุดม/ขอบ/สาคร	ออนซอนอีสาน อุดม/ขอบ/สาคร	ออนซอนอีสาน(เด็ก) น้องจิ๋ว/น้องหนุ่ย	ออนซอนอีสาน(เด็ก) น้องจิ๋ว/น้องหนุ่ย
14.00 น.	คลินิกพุทธธรรม พระพุทธถาวรณี	คลินิกพุทธธรรม พระพุทธรังษี	คลินิกพุทธธรรม พระพุทธรังษี	คลินิกพุทธธรรม พระพุทธรังษี	คลินิกพุทธธรรม พระพุทธรังษี	คลินิกพุทธธรรม พณ.ณัฐพล/คณะ	วัยฝัน น้องคอง/น้องก๊วก
15.00 น.	การศึกษาเพื่อประชาชน : สพท.เขต ๑	การศึกษาเพื่อประชาชน : สพท.เขต ๑	การศึกษาเพื่อประชาชน : สพท.เขต ๑	การศึกษาเพื่อประชาชน : สพท.เขต ๑	การศึกษาเพื่อประชาชน : สพท.เขต ๑	เยาวชนคนดี บุญ/เอม	เยาวชนคนดี บุญ/เอม
16.00 น.	อบต.พบประชาชน อบต.โคกสี	พุทธธรรมนำชีวิต วัดศิริธรรมนิภา	พุทธธรรมนำชีวิต วัดศิริธรรมนิภา	เสียงธรรม องค์กรนิสิต	เสียงธรรม องค์กรนิสิต	ละครศรีไตรรัตน์ ประยูร/มงคล	ละครศรีไตรรัตน์ ประยูร/มงคล
17.00 น.	การศึกษาสงฆ์ มหาจุฬาฯ	การศึกษาสงฆ์ ร.ร.ปัสสรวัดยา	การศึกษาสงฆ์ ร.ร.วิเวกธรรม	สุขภาพเพื่อชุมชน ร.ร.กีฬา จ.ขอนแก่น	การศึกษาสงฆ์ ร.ร.ท่าพระจันทร์	กฎหมายรอบทิศ ทนายสมศักดิ์	กฎหมายจารึก ทนายพุทธกร
18.00 น.	ปาฐกถาธรรม ป.อ.ปัญญาคู	ปาฐกถาธรรม พระเทพกิตติรังษี	ปาฐกถาธรรม หลวงปู่ชา	ปาฐกถาธรรม หลวงปู่เสม	ปาฐกถาธรรม พระธรรมโกศาจารย์	สมุนไพรมารู้ อ.นพรัตน์/อ.ทิพย์	สมุนไพรมารู้ โกศล/จุริณ
19.00 น.	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว	ถ่ายทอดข่าว
19.30 น.	หมอลำเรื่องตลก พน.สุนทร สุนทรธมโม	หมอลำเรื่อง พน.สุนทร สุนทรธมโม	หมอลำเรื่อง พน.สุนทร สุนทรธมโม	หมอลำเรื่อง พน.สุนทร สุนทรธมโม	หมอลำเรื่อง พน.สุนทร สุนทรธมโม	อยู่ในใจเสมอ รศ.อุดม/อ.เปลื้อง	อยู่ในใจเสมอ รศ.อุดม/อ.เปลื้อง
20.00 น.	โสมของดีโทอีสาน อ.บุญเกิด/ผศ.ขอบ	โสมของดีโทอีสาน อ.บุญเกิด/ผศ.ขอบ	เสียงจากมหาจุฬาฯ อ.วิทยา ทองดี	ท่องแดนพุทธภูมิ ดร.พน.ประมวล	ท่องแดนพุทธภูมิ ดร.พน.ประมวล	เพลงชีวิต E ชยันต์ บุญพิโย	เพลงชีวิต E ชยันต์ บุญพิโย
21.00 น.	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	คุยกันก่อนนอน ดร.อุตร/ดร.บุรินทร์	สาระก่อนนอน ผศ.โสทัย
22.00 น.	ปิดสถานี	ปิดสถานี	ปิดสถานี	ปิดสถานี	ปิดสถานี	ปิดสถานี	ปิดสถานี

ปรับปรุงและเริ่มใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนา

F.M.101.75, 88.50 MHz.

สำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น

โทร. 0-4328-3031, 0-4328-3032

ปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา
บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
พัฒนาจิตใจและสังคม

ปณิธานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง
สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

